

Razgled po svetu.

PREGANJANJE ŽIDOV NA RUSKEM.

Petrograd, 10. sept. — Iz Caricina poročajo, da je znani ruski menih Heliodorus javno povedal, da bo po kongresu "Črne stoterice" prišlo do novih izgrediv zoper žide in zoper inteligentne na Ruskem. Heliodorusova izjava je povzročila med židi pravo paniko. Vsi se bojijo, da bodo fanatizirani kmetje napadli žide na sejnih in jih pomorili.

Heliodorus, ki je komaj 32 let star, je med ruskimi kmeti najbolj popularna oseba in ima velikanski upliv na ljudske mase. Posvetna duhovščina mu ni naklonjena, ali ne more ničesar storiti proti njemu.

Ko so ga letos prestavili iz Caricina, se je ljudstvo potegnilo za njega in ga ni pustilo stran. Cerkevne in posvetne oblasti so se morale udati in preklicati njegovo premeščenje.

Najbolj pa je povzdignilo ugled mladega meniha, da ga je car povabil k sebi in ga milostno sprejel. Od tega časa je njegov upliv med ljudmi še večji in ravno zaradi tega se bojijo, da se bodo njegova prerokovanja o preganjanju židov uresničila.

Zaradi veleizdaje obsojen.

St. Petersburg, 10. sept. Vojaško sodišče je obsodilo stotnika Postnikova v osemletno ječo in v izgnano vseh vojaških časti, ker je prodal tajne dokumente agentom treh tujih vlad.

Razdelitev Finske.

Helsingfors, 11. sept. Meščani v finskem mestu Nicolaistadu so se obrnili do generala Langhafa, državnega tajnika za finske zadeve, in ga vprašali, ali se korake namerava storiti, da bo preprečil razdelitev Finske. General je odgovoril, naj meščani s svojim vprašanjem čakajo, dokler pride vprašanje razdelitve na razgovor.

Cesar na Dunaju.

Dunaj, 8. sept. — Cesar Fran Josip se je vrnil na Dunaj in se nastanil v gradu Schoenbrunn. Vojni minister baron Schoenaich je takoj po cesarjevem prihodu na Dunaj podal ostavko, ki pa bo šele sprejeta po povratku prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda iz Nemčije. Tudi imenovanje novega vojnega ministra izvrši cesar sporazumno s prestolonaslednikom. Javna tajnost je, da je nesporazumljenje med prestolonaslednikom in bar. Schoenaichom povzročilo krizo v vojnem ministristvu.

Nemške čete ob francoski meji.

Pariz, 12. sept. List "Liberté" zatrjuje, da pomika Nemčija svoje vojaške čete vedno bolj proti francoski meji. V trikotu Moncel, Vic in Dieuze ima Nemčija koncentriranih 30.000 pešev, 10 tisoč konjenikov in 150 topov. V mestih blizu francoske meje je nakopičenega v skladiščih vse pol streljiva.

Velika povodenj.

Peking, 10. sept. Reka Yangtse-Kiang je preplavila bregove in je na nekaterih mestih 45 milj široka. Blizu Nankinga je 70.000 ljudi, ki so bežali pred povodnjo. Vsaki dan umre približno 300 ljudi.

BENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:	
za \$ 10,35	50 kron.
za \$ 20,50	100 kron.
za \$ 41,00	200 kron.
za \$ 102,50	500 kron.
za \$ 204,50	1000 kron.
za \$ 1020,00	5000 kron.
Poštarina je všteta pri teh vrotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštne hranilnice urad v 11. do 12. dne.	
Denarje nam pošliti je najpriljubljeneje do \$50,00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske pa Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.	
FRANK SAKSER CO. 82 Cortland St. New York 614 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio	

STRAH PRED VOJNO.

Berolin, 12. sept. — Včeraj je bila na borzi velikanska panika. Vsa zagotavljanja vlade, da se bo doseglo sporazumljenje v zadevi maroškega vprašanja, niso mogla odvrniti navala na banke in hranilnice. Občinstvo je grozno razburjeno in se boji za svoj denar. V Kolonju, Kraljevu, Ahenu, Esenu in Stettinu so vložniki naskočili hranilnice in zahtevali, da se jim njih vloge takoj izplačajo. — Nikdar še ni bilo takega navala na hranilnice. Cene vrednostnih papirjev na borzi rapidno padajo. Celo delnice največjega nemškega denarnega zavoda "Deutsche Bank" so izgubile na vrednosti. Paniko je povzročil strah pred vojno s Francijo zaradi Maroka. Položaj na borzi je bil tako kritičen, da je vlada v svojem listu "Lokal Anzeiger" priobčila posebno pomirjevalno izjavo, ki pa ni imela zaželenega uspeha.

Predlogi Nemčije glede Maroka.

Berolin, 11. sept. Pogajanja glede Maroka so zdaj vsaj za teden dni prekinjena. Nemčija je odgovorila na francosko noto in stavila svoje protipredloge, ki jih bo izročila Franciji. Francosko ministristvo je sicer predloge pregledalo in v tek enega tedna podalo svoje izjavo.

Položaj je že precej jasn in nerodniji krogi ne dvomijo več, da bo ves spor mirnim potom poravnal. Značilno za položaj je, da je francoski poslanik Cambon zapustil Berlin in se odpeljal na obisk k svoji soprogi v Draždane, kjer ostane teden dni. Tudi nemški kancelar dr. pl. Bethmann-Hollweg je odpotoval iz Berlina.

Nemčija zahteva preveč.

Pariz, 10. sept. Včeraj zvečer je dobil francoski zunanji minister de Selves nemški odgovor na zadnjo francosko noto. Brzojavno je bila vlada že poprej obveščena o glavnih točkah nemških zahtev. Minister je odklonil objaviti najmanjše podatke o nemških protipredlogih.

Toliko je pa že sedaj znano, da so nemške zahteve pretirane.

Španija se oborožuje.

Gibraltar, 10. sept. — Španska vlada koncentrira v tujakšnji okoličini pri Algecirasu vojaške čete in spravlja velike množine orožja za transportne parnike, kar vzbuja vznemirjenje.

Madrid, 11. sept. Vlada je odredila, da morajo nemudoma prepekljati 3000 vojakov iz južne Španije v Mehillo v Maroku, ker so Mavri že večkrat napadli mesto. Zdaj so napadalcu dobili podporo in prebivalstvo mesta pričakuje novega napada.

Upor na španski križarki.

Bilbao, Španska, 10. sept. Na krovu križarke "Reina Regente" so se uprli mornarji. Uporniki so položili v železje in jih potem pripeljali na suho, kjer bodo sojeni.

Blazno ljudstvo.

Chiasso, Švica, 10. sept. V mestu Gioia del Colle, ki ima 20.000 prebivalcev in leži v provinci Barri della Puglie, je prišlo zaradi kolere od velikanskih izgrediv. Vsed neprestanega razširjenja kolere so bile zdravstvene oblasti odredile, da morajo vse osebe, ki so bile za kolero bolne, iti v bolnišnico in da morajo biti njih sorodniki izolirani. Ljudstvo je bilo ljuto na to odredbo, ker je bilo mnenja, da hočejo oblasti ljudi kratkoma usmrtiti. Na tisoče ljudi se je zbralo skupaj in je šlo pred bolnišnico, kjer so voditelji zahtevali, da se množici izroče bolniki. Policisti in orožniki so bili preslabi, da bi bili naval vzdržali in tako so sami odprli vrata bolnišnice in spustili množico notri. Množica je vzela vse bolnike seboj in jih nosila po mestu. Enaki izgledi so se pripetili v mestu Massafra v provinci Lecce, kjer so morali župan in uradniki bežati pred razjarjeno množico.

Razne novice.

SLAB DELAVSKI POLOŽAJ.

Iz vseh krajev Amerike dobivamo poročila o slabem delavskem položaju. Vzroka k temu nihče seveda ne ve.

V državi Iowa, Montana, Kansas, Missouri, Indiana, Illinois in Ohio, se tudi slabo dela. Po nekod delajo samo od 2-4 dni v tednu, to posebno delavci po pregovornih rovih omenjenih držav, to pa radi štrajkov v unijskih okrajih in so sedaj začele družbe naročati premog iz Pennsylvanije.

Po mestih ista.

Dan na dan prihajajo vlaki z dela želnimi v večja mesta Unije, posebno v Chicago, Ill. Cenzor je pa našel samo v Chicagu nad 80.000 brezposelnih; celo profesionalisti so brez dela. V mestu Milwaukee, Wis., tudi ni mnogo boljše; v njem ni nobenega dela več; v Racine, Wis., se še precej dobro dela. Zaposleni so posebno v delavnica avtomobilov in raznega orožja. V Clevelandu, O., je položaj normalen; krojaški štrajk še vedno traja in pripeti se silovitost nad silovitostjo.

Naš zastopnik iz Sublet, Wyo., nam poroča, da se dobro dela tam, in sicer redno vsak dan in se delo lahko dobi.

Štrajk zgubljen.

Velik štrajk mašinistov v Baldwin delavnici v Filadelfiji je končal s porazom. Zakaj? Milwanski "Naprej" pravi zato, ker je "Organized Labor", pustil štrajkarje na cedilu. Ali morajo pa organizirani delavci priznati, da so boji po stari metodi za nič?

Kolikor prej bodo to sprevideli, toliko bolje za nje. Potem vsaj ne bodo tako neumni in pošiljali v boj posamezne unije, temveč bodo napovedali boj v masah.

Štrajk je trajal tri mesece. — Štrajkalo se je zato, ker je družba odslavila 1700 delavcev, pod pretezo, da ni dela.

V resnici je pa bilo dovolj dela — le porabila se je stara taktika terorizma v velikem stilu, ki ga poznajo Baldwin delavnice najbolj.

McNAMAROVA IZROČITEV JE BILA NEPOSTAVNA.

Indianapolis, Ind. V okrožnem sodišču Marion countyja je izjavil sodnik Chas. Remster, da je prekorajlo policijsko sodišče v Indianopolisu svoj delokrog, ker je izročilo John J. McNamara Californiji.

Sodnik je izdal rzsodbo v slučaju nekega justičnega begunca po imenu Louis Rochelle, katerega so preganjali iz Ohio, in pri obravnavi, ki je dokaj slična McNamarovi je spoznal sodnik, da imajo pravico izročitve le superiorna okrožna in kriminalna sodišča.

Prihodnje predsedniške volitve.

Republikanski insurgenti trde, da bo pri prihodnjih volitvah dobil demokratski predsedniški kandidat 328 glasov, Taft pa samo 203 in da bo torej podlegel. Po mnenju republikanskih insurgentov bodo vse države na iztoku in zapadu, ki so tudi leta 1908 volile demokratskega kandidata, se združile z državami na jugu in glasovale za skupnega kandidata. Insurgentni trde tudi, da bodo države Kansas, Nebraska, N. Dakota in Wisconsin glasovale za demokratskega kandidata. Tudi California ni zanesljiva.

Farmerji v Michiganu.

Na shodu farmerjev v Worthfield Townshipu, Mich., se je glasno sprejela resolucija, da farmerji ne bodo obiskali državne razstave v Detroitu dne 18. t. m., pri kateri priliki bo imel predsednik Taft otvoritveni govor. Farmerji očitajo predsedniku Taftu, da hoče z reciprociteto pogodbo s Canado uničiti domača tržišča za poljske pridelke.

GIGANTIČNA ORGANIZACIJA.

Sedaj se vrši na Nemškem, v mestu Jena, socijaldemokratski kongres ali kakor ga Nemei imenujejo "Parteitag".

V brzojavki iz dne 11. t. m. je kongres soglasno protestiral proti vojni med Nemčijo in Francijo in sploh proti vsakemu krivolitju med narodi, na račun profita za kapitaliste celega sveta. Kongres je zahteval, da vlada skliče državni zbor, da tudi delavci pridejo do besede in da tudi delavci povejo svoje mnenje in se izrečejo proti politiki Viljema II.

Kongres je sklenil, da morajo nemški delavci z vsemi dani in nedanimi sredstvi delovati proti vojni. Ko se je resolucija sprejela, je vstal Anglež Queleh, kateri je bil l. 1907 od nemške policije izgnan in ki je rekel naslednje: "Poslan sem na kongres kot zastopnik angleških socijalistov. Moja lastna domovina ni nič drugega kot navadna pomorska roparska moč, ki dela le za pluto-kračin razred. Angleški delavci bomo tudi delali proti vojni in proti odpravi oboroževanja sploh.

Lepo srčalo.

Socijalistične organizacije v Nemčiji so grozno napredovale. V letu 1910 je bilo 720.038 članov, danes jih je pa 836.562, torej 116.524 več. Žensk je 107.693, lanske leto pa samo 82.642. Ta gigantična delavska organizacija je porazdeljena v 9216 okrajnih društev, ki se polegajo na 383 volilnih okrajev. Organizacija je tako prodrla v zadnjo, zakotno nemško vasico. Ta organizacija nima primere na svetu.

Financijsno stanje nemške socijalistične stranke je ravnotako ogromno. Dohodkov je bilo v zadnjem letu 1.357.776,62 mark; izdatkov pa 897.180,48 mark. Za volitve se je dalo na stran 490.000 mark. Časopis "Vorwärts" je imel 179.385 mark dobička.

Ravno tako so vsi drugi časopisi naredili velikanski napredek.

Darrow brani.

Los Angeles, Cal. County Auditor Walker Lewis je izjavil, da bodo stroški državnega pravdnishva obravnave proti bratom McNamaradi dinamičnega atentata in umora objavljeni šele po glavni razpravi. Na vprašanje, če ne boče razviden pri njegovem letnem poročilu znesek, katerega je potrošil county za ta slučaj je odgovoril Lewis, da je v take svrhe naložen poseben fond in da so objavljena izplačila šele čez nekaj mesecev. Clarence Darrow, glavni zagovornik bratov McNamara, je izjavil, da zagovorništvu ne boče skušalo zavleči obravnave, ki je določena na 11. oktobra.

Razdelitev zemljišč v North Dakoti.

Minot, N. Dak., 10. sept. Pri včerašnjem žrebanju za 1000 farm Berthold indijanske rezervacije, za katere se je vpisalo več tisoč prosilcev je potegnil B. E. Gliel iz Foxholma, N. D., homestead šte. 1, tako, da si sme izbrati pred vsemi drugimi 160 akrov najrodovitnejše zemlje. — Gliel, ki si je pridobil na tako lahko način \$10—15.000 vredno farmo, je star 23 let.

Ministrstvo Tomanović je bilo odstopilo.

Cetinje, 19. sept. Črnogorsko ministrstvo je bilo preosnovano. Ministrski predsednik Tomanović, ki je bil pred dnevi podal ostavko, je zopet imenovan za ministrskega predsednika. Ostala sta minister za notranje stvari in finančni minister. Na novo so imenovani: Vukotić vojnimi ministrom, državni svetnik Doki pravosodnim in naučnim ministrom, dosedanji konzul v Skadru pa ministrom za znanje stvari.

Nemiri na Kitajskem.

Peking, 10. sept. Kitajska vlada je poslala v provinco Szechuen vojaštvo, da zatire nemire, ki so nastali radi delovanja ameriških misijonarjev.

ŽELEZNIČARSKEGA ŠTRAJKA NE BO.

Štrajk železničarjev se je v enajsti uri preprečil. Družbe so delavsko federacijo priznale. — Vzrok pa, da se je štrajk preprečil je bil pa ta, ker je direktiva "International Ass. of Machinists", v Davenport, Ia., ki ravno zboruje, štrajk autorizirala. Tudi se je izjavilo od iste organizacije, da Federacija ni stopila po pravi poti z družbami v posvetovanje in da bi štrajk delavskem kontraktom le škodil, ki sedaj obstoje med več družbami in z raznimi unijami.

Umrli odličen Slovenec.

V Clevelandu, Ohio, je umrl zadnji ponedeljek v svoji lastni hiši na 6121 St. Clair ave., po celem Clevelandu in lahko rečemo, po celi Ameriki znan Slovenec iz odlične narodne rodbine Lausche, Louis J. Lausche, star komaj 19 let.

Dve leti nazaj je temu, kar je obojtel Lausche izgubila iz svoje srede svojega gospodarja Louis Lausche, in kruta usoda ni sedaj prizanesla tudi najstarejšemu sinu g. Frančiške Lausche.

Pokojni Louis je bolehal že več časa. Iskal si je zdravja na zapadu, in se okrevan povrnil v hišo svoje matere, a končno je podlegel kruti morilki.

Pripadal je k podp. dr. Alojziji, in k "Slov. izobraževalnemu in pevskemu dr. Triglav", v Clevelandu, za katerega procvit in napredek je bil z vso mlado dušo vdan.

Zavest, — da se nikoli več ne snidemo z njim — je najhuja. Pokojni Louis J. Lausche pa je bil tudi eden tistih redkih svobodomislelnih naprednih slov. ameriških mladeničev, v katerega je po vsej pravici slovenski narod stavil svoje največje zaupanje.

Namenjen je bil študirati za odvjetnika in je že zadnji dve leti uspešno zastopal Slovence na sodiščih in bil poznan v kljub svoji mladosti kot dober linguist in tolmač.

Spoštovani rodbini Lausche, pa naše najiskrenejše sožalje!

"Veto" pravica.

"Veto" je ena, iz monarhije na nas oddana viršočina. Ono je popolnoma nedemokratsko in popolnoma neameričansko. Kralji angleški niso svoje veto pravice že 200 let nič več rabili; oni so vedeli, in novi kralj Jurij ve, da bi ga posluževanje stalo krono, če ne še glave. Tako ponosito in demokratsko je govoril 18. avgusta 1911 v narodnem reprezentančnem poslopuj Ollie M. James, bodoči zvezni senator in veren drug John A. Dix iz New Yorka, imenovan "veto kralj".

Listnica uredništva:

G. F. K., Superior, Wyo.: Vaš dopis sprejemimo za prihodnjo izdajo v oblika lepega članka.

G. J. Hauptman, gl. tajnik S. D. P. in P. Družbe: Kakor vidite, stebati šte. 1, tako, da si sme izbrati pred vsemi drugimi 160 akrov najrodovitnejše zemlje. — Gliel, ki si je pridobil na tako lahko način \$10—15.000 vredno farmo, je star 23 let.

W. H., Pittsburg, Pa.: V list pride prihodnjič.

G. J. J., South Range, Mich.: Vi citate jako nepozorno naše delavske novice. Žihir prelistate ves Gl. Sv., pa ne boste našli stavka čez W. F. of M., ali nje uradnike. Vi trdite, da smo v št. 35., od 1. sept. "zopet" napadli in pisali, da je W. F. of M. napadla E. V. Debsa in V. L. Bergerja, in jih imenovala izdajice delavstva. Tu prečitajte šecnkrate tisto novico iz št. 35. in radovedni smo, kje boste našli tisti napad in dolžitev.

Protest premogarjev.

Glavni uradniki zveze industrialnih delavcev so imenovali znana delavska voditelja Eugene V. Debsa in Viktorja Bergerja izdajice delavcev. — Premogarska organizacija Western Federation of Miners je tako nazivanje odločno obsodila in protestirala proti napadu na zvesta in neustrašljiva prijatelja delavskega stanu.

NOVA POVEST!

Z to izdajo "Glas Svobode" je krasna povest pisatelja Rado Murnika, "Groga in drugi" končana. Za to povest je vladalo veliko zanimanje med našimi čitatelji, in "Groga" je našel na stotine oboževalcev in z njim simpatizujočih čitateljev, kar je seveda pripisovati izbornemu pri-povedniškemu daru pisatelja R. Murnika. Dobili smo mnogo poprašanj, če bomo Grogo morebiti izdali v knjigi. Tega ne bomo storili, ker nismo dobili nobenega odgovora od pisatelja samega.

Danes pa opozarjamo čitatelje na našo novo povest z imenom "SKOZI ŠIBE", velikansko delo ruskega pisatelja Stjepana Pejrova, ki bo gotovo vzbudila med našimi čitatelji veliko zanimanje.

Prevodnica te povesti Minka Govekar, piše o povesti "Skozi šibe" v knjigi "Ruska moderna", sledeče:

Še intimnejši prijatelj, kakor Andrejev, je Gorkemu Stjepan Pejrov, ki si je nadel karakteristično pisateljsko ime Skitalec (klatež). V povesti "Skozi šibe" je velik kos njegove biografije. Bil je revnega mužika sin, ki se je prebil skozi življenje kot pevec po sejnih in kot pevec v cerkvi, kot igralec na harfi ter kot komedijant. Prehodil je Rusijo od severa do juga, od vzhoda do zahoda, stradal, zmrzoval, trpel sramoto potepuha in berača ter bil kakor Gorkij v pravem pomenu besede — bosjak. Vstopil je v šolo, da bi postal učitelj, a nadarjeni mladenič, ki ga je vzgajal po poti le lastni oči, se je bil pač že preveč navzel duha bosjaštva — svobodoljubja in odpora proti vsem vezem, zato so ga iz šole kmalu zapodili. In njegovo bosjaško življenje je začelo iznova. Slučaj je hotel, da se je seznanil z Maksimom Gorkim, in sorodni duši sta se našli. Gorkij je takoj spoznal, da ima Skitalec velik pisateljski talent ter ga je potegnil v svoj krog. Plahi, od usodnih ularcev izmučeni Skitalec je mogel pod vplivom prijatelja naglo razviti svoj močni izvirni pisateljski dar ter napisati v par letih celo vrsto povesti in črtic, v katerih je naslikal moderno rusko življenje v vseh njegovih bolstnih pojavih z največjo plastiko in s čudovito samoraslostjo.

Kakor Gorkij, zajema tudi Skitalec snovi in tipe svojih del naravnost iz osebnega znanega mu življenja bosjakov in "bivših ljudi" ter opisuje osebe in dogodke, ki jih je večinoma sam doživel in sam videl. V povesti "Skozi šibe" je naslikal Skitalec idealista ki ga tira usoda vse življenje skozi šibe, ga muči, davi, ubija, in mori, a idealist ne obupa nikdar ter se nadeja vedno in vedno: "Se to zapreko odstranim, potem pa pojde vse kakor po maslu!" Ponizuje se, loteva z umeno vsakega dela, vse zna, česar se poprima s svojo jekleno voljo, z dobrim svetom in z usmiljeno roko je na uslugo vsakomur, žrtvuje bližnjiku svoj mir in svoj trdo zaslužen kruh, — samemu sebi pa ne more pomagati, kajti usoda ga goni dalje skozi besno padajoče šibe dotlej, da omaga in pade kakor preganjana zver ter izdihne svojo zbegano dušo.

Toliko slovenska pisateljica o povesti "Skozi šibe" in samem pisatelju. Mi imamo pripomniti le še k temu toliko, da bo vsak obzval, kdor bo spregledal to lepo, v povsem narodnem duhu pisano povest. Nismo mogli izbrati za Gl. Sv. in nje čitatelje boljše povesti, kot je ta.

Ob enem pa opozarjamo tiste, ki še niso poslali ostale naročnine, in ki so dobili pismeno obvestilo od našega upravnika, da to nemudoma store, drugače se jim bo list vstavil. Počakamo pa še toliko, da prejmejo še prihodnjo št. Glas Svobode, kjer bo v prvi ponatisnjena nova povest "Skozi šibe".

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena 25. aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash., Box 44.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Taylor, Wash., Box 44.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 83, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JERNEJ SKRBINC, Issaquah, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVŠEK, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
LOUIS KOČIJAN, Enumclaw, Krin Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu pri g. Pavel Kosu, v Ravensdale, Wash. Uradno glasilo je Glas Svobode.

Suspendirani člani.

Od društva št. 1: Peter Zalovieh.

Od dr. št. 2: John Dolinar; Ignac Mervar.

Frank Tostovršnik, gl. tajnik.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Društvo "Danica" št. 1 v Ravensdale, Wash.: Preds. John Arko; tajnik John Škufca; Frank Maurič, II. tajnik; blagajnik, Anton Logar.

Društvo "Sloboda" št. 2 v Cle

Elum, Wash.: Preds. Jakob Petkovšek; tajnik Anton Lučič; blag. Alojz Oman.

Društvo "Planinski raj" št. 3 v Taylor, Wash.: Preds. Martin Mežnar; tajnik Anton Span; blagajnik Frank Muzga.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

(KONEC.)

XIV.

"Zdaj boli peklá, zdaj veselje ne. Pogosto vse vmeš! [bá, Glej, to ti je res Usóda svetá!"]

Gregorčič.

"Milena, vzbudi se, Milena! — Kaj ti je vender, da tako vzdihuješ?" je vzkliknila Stanka, dvignivši zaoknice.

Vzbudivši se iz sna, je zagledala Milena svojo sestro ob postelji. Povedala ji je, kaj je vse videla in slišala v živih sanjah.

"O ti ubogi, ljubi, zlati moj Milenček!" je vzklikela Stanka, se ji ovila okolo vratu in jo poljubovala. "Hvala Bogu, da vse to ni res! Tvoj Vojnik ni umrl! Ko si tako lepo spala, sem bila že zdolaj v pritličju, in Groga mi je povedal, da ima neko pismo za te od njega. — Na, tukaj je imaš!"

V kuverti ni bilo drugega, kakor oni list, katerega je namenila Stanka takrat baronu, in katerega si je bil Groga po daljšem premišljevanju izprosil zopet od Vojnika.

"Stanka, tu pogled! — Ali si res ti to pisala Vojniku?"

Presenečena je spoznala mlajša svoje pisanje.

"Ali — ali tega nisem pisala njemu, ampak — Pipifaksu!" je hitro rekla Stanka in, burno objemajoč svojo sestro, burila: "Odpušti mi vender, zdaj vidim, da sem jaz vsega kriva! — Da, samo jaz! — Toda, hotela sem ti le pomagati! — Groga je pismo zamenjal! — Zdaj je zopet vse dobro! — Piši takoj Vojniku, piši mu, piši! — Ali boš? — Nočes? Vidiš, radi tega mojega pisma je bil hud, seveda in razžaljen! — Piši mu vender takoj, no! In zdaj mi daj hitro še jeden poljub, da si mi oprostila moj greh, prav lep poljub in zamiži mi z očmi, ljubica, in misli si, da te poljublja on... tako... še jednega... prav dobro... in zdaj še tretjič in zadnjič, ljuba, ljuba Milenica!"

— Nekaj dni pozeje trčita gospe Grizajka in Zobelja na voglu vranovskega trga trdo druga ob drugo. Obe sta bili nenavadno razburjeni in sta od jeze in gnela vsaka elegantno karto iz finega popirja in jo ljuto dvigala v zrak.

"Gospa, vi že veste?"

"Vi tudi?"

"Strašno! Kaj?"

"Vsa sem bolna!"

"Inženir!"

"Da, inženir!"

"Oh!"

"Ah!"

"Kaj?"

"Kako mislite?"

"Škandal!"

"Kar brez nas!"

"In stara teta je neki privoli! Baron je kar izginil! In tako trdno sem se nadejala njega kot ženina."

"Ali mari mislite, da bo ta zakon srečen?"

"Nikakor. Tu morava kaj storiti!"

— Tisti popoldan je stal Groga zopet jedenkrat med vežnimi vrati, mogočno razkoračen, roke na prsih križajoč, z zadovoljnim nasmehom okolo ustnic. Dokončal je bil ravno jednega svojih imenitnih samogovorov, katerega konec je mimogrede slišal major, namreč: "To so občutki, to pa rečem; občutki, ki niso za vsakega, in za katere tudi mi nismo rojeni! Početkoma smo jo res zavozili, vender na vse zadnje se je vse lepo izcimilo, pet sto veder veselja —"

"Kaj tukaj godrnjaš, hm?" ga je vprašal major.

"Pokorno javim, da se veselim!" se je odrežal Groga odkritosrečno.

Tačas sta prihteli vranovski zaveznici.

"Ali so gospoda doma?" je vprašala Grizajka.

"So!" je dejal Groga in se prespočljivo priklonil.

"Torej pustite naju vender skozi!"

"Tega pa ne!"

"Kaj? Nesramnost! Zakaj ne?"

sta kričali obe v jedno sapo.

Groga pa je zavzdignil pete in se samozavestno tako malo pogugal na prstih. Potem je prijazno začel:

"Gospod major so nam rekli pred kratkim in tako-le so govorili: 'Groga! Ti, ki si tukaj pri meni v majorski službi na Javoricah, poslušaj me, kaj ti moram povedati! 'Namreč,' so dejali, 'na Vranovem žive dve babuzi' — tako so dejali — in potem so se malo odkašljali. 'Jedna od njih je debela kakor greh, druga pa suha kakor pokora. In obe, pokora in greh, hodita skupaj po svetu okolo, opravljata ljudi in sejeta prepri. Ti pa, Groga, ti boš stražil, da ne prestopita javoriškega praga.' — In mi stražimo."

"To je razžaljenje!"

"Tožim, tožim!"

"To pa rečem: Ako bo katera vaju morebiti tudi moja nedolžnost vlekla črez zobe, potem pa mi povemo, kar smo skrivaj slišali na gospodovega godu dan o tistem ženinu in njegovi nevesti v Žerovju."

— Zopet se je vrnilo poletje, in zopet so se jela polniti gorenjska letovišča z gosti. Na Javoricah je stopal Groga tako svečano okolo kakor da bi veljale svatbene priprave ravno le njemu. Naposled je prišel dan, katerega sta Ivan

in Milena tako težko pričakovala, trenotek, ko sta si zamenila pred oltarjem prstana.

V cerkvi je bilo tačas poleg povabljenih svatov vse polno gledalcev in zlasti radovednih babnic, ki so prišle sem zijala prodajati.

Tam zadaj v kotu pa je klečala "divja Mina". Danes ni imela s seboj ne rož, ne Marijinih podob, ...

Tu sem, v to cerkev, tjakaj, pred onim oltar da bo stopil z njo... tako je bil obljubil tudi njemu nekoč nekdo. Zlat solnčni svet in blesek se je usipal skozi visoko cerkveno okno tam spredaj. Tukaj pa, za izpovednico, je bilo mračno in temno...

In zabučale so orglje, in s kora so zadoneli zdraj mogočni, zdraj milobni akordi po širnem bramu in zazibali dušo proti višavam; pevski zbor je zapel mladima poročencema prvi pozdrav.

Tačas je "divja Mina" vztrepetala, počasi ji je omahnila glava v stran; skrila je obraz v laketni gubah ob linici izpovednice. Krčevito ji je drtalo po vratu in prsih... Tajnopolna sila ubranih glasov ji je pretresala s čarobno močjo vso dušo... "Divja Mina" je milo zajokala, jokala gorko, neotlačno, obupno, kakor zapuščeno bitje, spominjajoč se nekdanje blage sreče, katero so privedli rajski trenotki in jo pokazali tako jasno že in tako blizu, nedolžno izgubljene mlade sreče, ki se ne vrne nikdar več.

Raz pručico pri kolenih pa je visel ob traku štirivoglat zamazan kosček platna nizdolu... Podobica vanj vtisnjena je bila omadeževana s temnorjavkastimi lisami strjene krvi... Brat je jedenkrat pozabil, da bi varno zaklenil omaro, v kateri je hranil zadnji spomin Franceljina iz Bosne.

— Mademoiselle Etienne ne ni videl nihče več na Javoricah. Izgubivši svoje prihranjene denarje, katere je oddala baronu, da je poplačal najbolj silne dolgove, je našla naposled izven Kranjske začasno zavetje v nekem nemškem zavodu za višje hčerke, kjer je moderna izobrazba prvega razreda po petdeset goldinarjev na mesec, v dekliškem institutu z znano blestječim programom in znano ponižno-površnim poukom, s programom, v katerem plačujočim staršem in jerobom najbolj imponira vzvičalni komandoportev in k'sk'vuzave, "Kloster-gloeken" in "Gebet einer 'Jungfrau'". Slikarsko diletantkanje in risarsko poskušanje in druge take igrače višjega dekleta, mladitkam samim pa — plesne vaje.

Tukaj je mademoiselle doma, tukaj, kjer se sveti moderna ženska vzgoja v najslajnejšem pokostu in v vsej svoji sterilni krasoti. Polagoma ostarela odgojiteljica pa tudi piše. "Ona piše!" si šepetajo njeni znanci in se ji na tihem smeja. Ako bi vedela, kaj da govore vsi vprek o njenih jetičnih spisih, bi se brčkone zastrupila s samim črnilom. Sili se med prvoboriteljice ženske emancipacije, dasi pozna med njimi mnogo bistrejših somišljenic. In kolsalna devica poleg tega trdi, da je ne bo preslepil nikdar nobeden mladenič... V prid vseh razumnih moških vrstnikov veselo upajmo, da se ne bo nikdar izneverila temu svojemu jedino koristnemu principu.

Čipkata teta Emilija prebiva še vedno visokostno v svojih plemenitih petljah in zanjčicah, izza katerih ji moli samo mala glavičica in ročice. Njena svakinja Ana nadaljuje svoje flegmatično življenje. Nekdanja lepota ji je otostela za dvojni podbradek. Premišljevanje ji je še vedno nesrečna iznajdba. Z vsem zadovoljna, se na tihem veseli, da je sploh na svetu. Srečna, normalna duša!

Stanka ni več tako otročje vesela. Negotovo hrepenenje, rado vedno pričakovanje, tiho koprnenje ji polni dušo. Nekaj pogrša — sama ne ve, kaj. Samo to sluti, nekaj novega se bo zgodilo z njo. Ali, s kratkimi krili je zbežala tudi sladka brezskrbnost... Preboleti ji je prehodno dobo iz destinstva. Stanka je dospela do let, v katerih bo čutila prve in največje tajnosti svojega življenja, čutila tisto večno zagonetko nežne zveze ženske s narodo, uganko skrivih, negotovih čustev, ki so rahlo ali nevzdržno priplula kakor na mehkih krilih pomladne

in oživljajočimi solnčnimi žarki, ga vetrca, igrat se z budičnimi z livimi barvami... čustev, ki se izgubljajo kakor daljnje harmonije v poluprozornem, vonjavem, toplém mraku duhtečega majnikovega večera.

"Divje Mine" ni več. — Nekega dne so našli na njeni 'pruki' nekoliko podobice in gorjačo. Brčkone jo je ljuto napadla bolezen, in tedaj je zdrsnila raz pečino in se padajoč po skalovju zgreznila v prepad. Truplo je shranila Savva. Od tega časa se je Gašperček popolnoma udal žganju.

Tudi gospa kontrolorka Grizajka je umrla. Prehladila se je nekoč spomladi, raznašajoč velevažno novico po vranovski okolici. — Sveti Peter, pravijo, je ni pustil v božji raj, ker se je bal, da ne bi mu opravljala in obrekovala svetnikov in svetnic ter ne delala intrig in kabal v samih svetih nebesih. Tudi v pekel da je niso spustili, in da so hudiči zadelali vse luknje in luknjice. V vicah da je tudi niso marali. Vrnila da se je torej reva pod nebeški prag, kjer da prodaja vipavske hrushke in marelice in summi mimogrednim vzvičanim dušam vsakega Vranovčana, svetega Petra in portirja vic in vse peklenke vrage. Tako si pripoveduje vranovski narod.

Trgovka Zobelja pa še živi in je že tako okrogla, kakor dve "pikapolonci" skupaj. Hodi in vozi se pridno na posete in razlaga najskrivnejše tajnosti iz življenja svoje prijateljice Grizajke, povsodi zatrjujoč, da tako potuhnjena in zlobnega značaja ni najti na vsem božjem svetu nikjer in nikdar več.

"Mirni" Rudek hoče študirati za inženirja in si vzeti natanko tako milostivo, kakor je gospa Milena Vojnikova. "Pohlevni Rudek" pa želi postati trgovec, jedel bo same fige in rožice in se oženil s črevljarjevo Anico, ki mu je omamila mlado srce z dvema debelima hrushkama.

Katrica in Janez sta si odpovedala ljubezen. On si je izbral za ženo debelo kmetiško Jero s petnajstimi osepnicami v rumenkastem obrazu in s petnajstimi stotaki v doti.

Polkovnik Greben si išče petdeseto ljubico, da bi postal popolu "Jubelgreis". Storil je trden sklep, da bo dal v kratkem svojih devetindstirideset ženskih spominov na svetlo. — Gospod Masten je še vedno... na veselje vsakemu krmarju... in na strah vsaki domači gospodinjici. Od njega ni treba pričakovati... da bi zasejal med narod ljuljko razpore... in provzročil na Gorenjskem kje kakšno krvavo revolucijo... Humghm... — V narodnogospodarskem oziru pa ima znamenit pomen... Povsodi, kjer se prikaže, poskoči tržna cena govejega mesa, piščancev, rac, gosij, kopunov in drugih ptic venenadno visoko... Prosit!

Adjunkt Božidar je še vedno adjunkt in neoženjen interesanten mož. Od vranovske krasotice,

najmlajše in najbolj petične, je dobil lično spleteno košarico, s katero se je pozneje preselil z Vranovega v drug okraj nekam na Dolenjsko. Ali so tam tudi vse mlade dame tako neusmiljeno zaljubljene vanj, kakor na Vranovem, o tem naj molči "pevčeva vlnudnost."

Benjamin Iskra je dal že v drugem semestru vsem idejdom slovo in si zazdel sam sebi najmanj trikrat pametnejši kakor prej, predno je inkskribiral svojo zimsko sukno za ves poletni tečaj pri židu v zastavnico. Poleg tega je že v tretjič nesrečno zaljubljen; torej o njem sploh dalje ne morem govoriti.

Groga mora z majorjem večkrat na gore; kakor gospod, tako je ostal tudi sluga tak, kakršen je bil, z vsemi slabostmi in vsemi krepostmi. Kdor občuje z njim in ga do dobra spozna, vsakomur se prikupi in mu ostane v prijetnem spominu. Mati so Kozolu umrli; major Stojan jim je kupil križ in kamen črne barve z rdečimi lisami.

Ljubeznivi Marcijan je opeval redkev, Skriban pa oslavljaval vlekopostno muho; dovtetni Skaliger je segel višje in se vnel za pikantno gos... Koliko več je torej vreden svojih Skaligerjev, Skribanov in Marcijanov korenjak v dvakrat podčrtani majorski službi, modri sluga, imenovan "gospoka žalost", nesrečni častitelj Katričinih dražestij, odlike vredni pismonoša, odkritosrečni sovražnik visokih vrhov in pravi

prijatelj gospodovega vina in gospodovih smodek, častni član Jurjevčeve krčme in podporni ud vseh drugih gostilnic, "prva oseba" na Javoricah in zato v prostih urah glavni junak teh-le raztresenih poglavij, on — Groga!

Nevarna operacija.

Znano je vsakemu da vsaka operacija na humanem telesu je nevarna reč in nihče ne more reči z gotovostjo, da bo operacija uspešna. Najbolj nevarne operacije so na prebavnih organih našega telesa in zdravniki pravijo do to tegadelj ker so boleznj preveč zastarane. Mnogo njih se bi lahko preprečilo, če bi se bolj gledalo na našo prebavo. Bolečine v nekaterih teh organov, ali izguba vsakega teka in moči in energije, težkoče po jedi, zabasnost, so najbolj navadni znaki prebavnih bolečin. Tukaj je kot dober pripomoček Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ker ono takoj razprši slabe snovi iz organov, jih uredi da delujejo pravilno in redno, in jih tudi povsem ojači. Mi priporočamo pošten pripomoček, kjer je potrebo izčist telesa, da se ustavi glavobol, nervoznost in se pridobi lepa barva. V lekarniških prostorih. Jos. Triner, 1333 — 1339 S. Ashland Av., Chicago, Ill.

Za zunanje oglase ni odgovorno ne uredništvo in ne upravni štvo.

SLOVENSKI IN HRVATSKI JAVNI NOTAR ZA AMERIČANSKI IN STARI KRAJ.

Sprejema tožbe. — Zagovarja in tolmači na sodnji. — Zahteva in iztirja odškodnine od kompanije za ponesrečene pri delu. — Dela pooblastila, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaščine, dolžna pisma, itd. — Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa notarsko stroko spadajoča dela. — Cene vedno zmerne.

Matija Skender

5241 Butler Str., Pittsburg, Pa. Bell Phone 7-R Fisk.

"DOM, ZDRAVJE IN VESELJE."

"Ti si lahko zagotoviš zgornje, če založiš vsak mesec v dobro stvar nekaj denarja. Ta oglas naj doseže tiste, moške ali ženske, ki znajo sami misliti. Mi smo zaposleni ljudje ampak vedno pripravljeni govoriti z ljudmi, ki mislijo kšeft in da jim pokažemo dobrote in zaslužek od naše Palm Beach Country Lands, v Florida.

V prašaj ali piši na naslov:

BRYANT & GREENWOOD

1406—10 Republic Bldg., Chicago, Ill.

Desk A

Govorimo slovensko."

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Posilja DENARJE V STARO DOMOVINO brzo in ceno. V Avstro-Ogrski izplačuje denarne pošiljave c. kr. poštna hranilnica na Dunaju.

Izdaja ČEKE ALI DENARNE NAKAZNICE za dobre, solidne banke; za Slovence na pr. na Kreditno banko v Ljubljani. MENJA DENARJE po dnevnem kurzu.

PRODAJA PAROBRODNE IN ŽELEZNISKE LISTKE za vsako prekomorsko družbo po izvirnih cenah.

Vsak potnik mora paziti, da pride na pravo številko:

82 Cortlandt St., New York.

Vsa pisma, pošiljave in nakaznice se imajo glasiti na:

FRANK SAKSER.

Ako želi kak rojak v Zjedinjenih državah ali v stari domovini kaj poizvedeti, naj se obrne name ter mu drage volje dam odgovor.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908. Inkorporirana leta 1909.
Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 116, Somerset Colo.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St. Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11224 Fulton Avenue, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odposiljave) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

DRUŠTVO LEPIH LASTNOSTI.

Spisal Blaž Pohlín.

Miklavž Petersiljček je imel po štirindvajset ur časa na dan in sicer takega časa, da je z njim razpolagal po vsej svoji prosti volji. Miklavž Petersiljček je namreč zadel glavni dobiček pri srečanju in od takrat je bil sam svoj gospod. Preje se je ukvarjal s peserom v advokatski pisarni, kjer je moral skoraj krvavo zaslužiti mesečnih osemdeset kronic. Ko je pa potegnil kot za maslo lep kupček tisočakov, obesil je na kol svoj mukotrpni posel ter živel brezskrbno, kolikor je vedel in znal.

V tej brezskrbnosti mu je pa postalo dolgčas in v tem dolgem času se je porodila v njem velika ideja. Petersiljček je bil vsikdar idealist in v svojem najskrajnejšem idealizmu je osnul "Društvo lepih lastnosti".

Kakor je bil idealen Miklavž Petersiljček, tako je bilo idealno tudi to društvo. Smoter ali cilj njegov bi bil, da se zatirajo v člane vse strasti, goje pa samo dobre lastnosti. Vsakdo mora v tem oziru stremeti po čim večji popolnosti.

Ker živimo dandanes v največjem navdušenju za društveno življenje in ker smo Slovenci vsikdar zavzeti za vse dobro in idealno, je tudi Petersiljkova ideja padla takoj na plodovita tla in ravno kar preorano in prerahljano zemljo, kjer je precej skalila.

Miklavž Petersiljček je hotel, da njegova ideja in njeni blagi nameni prodre čim prej v vse sloje milega nam naroda, zato si je izbral za odbornike osebe iz najrazličnejših stanov. Ko se je odbor sestavil, bil je Petersiljček predsednik, mesar Štefan Čebriček podpredsednik, tintomaz Blaž Pohlín tajnik, krojač Juri Zmazek njegov namestnik, posestnik Damjan Ščurek blagajnik, učitelj Miha Strah njegov namestnik, odborniki brez portfelja pa branjevec Luka Korun, črkostavec Urh Stiskač in uradnik Jernej Dundek.

Do druge odbore se se je gibalo notranje društveno življenje v najlepšem tiru. Pri tej seji so se pa pokazale v medsebojni vzajemnosti in ciljih društva stranske razpoke, kakor nam priča stenografični zapisnik, ki ga prinašamo tu verno po originalu.

Zapisnik se namreč glasi:

"II. odborova seja, ki je bila ob 8. zvečer dne 10. decembra 1910 v gostilni 'pri mladi vdovi'. Navzoči gg. Petersiljček, Čebriček, Pohlín, Zmazek, Ščurek, Strah in Stiskač. Korun in Dundek sta se opravičila. Prvega boli trebuh, drugega pa glava. G. odbornik Stiskač opomni pikro: 'Bab se bojita!'

G. predsednik otvori sejo, proglasi sklepčnost in pozdravi navzoče.

K besedi se oglasi g. popredsednik Čebriček.

G. predsednik da g. podpredsedniku besedo.

G. podpredsednik vstane, iz očesa mu pa pade debela solza.

G. predsednik gospodu tajniku:

"Prosim, da pride to v zapisnik!"

G. podpredsednik začne z joki in jočim glasom in zroč v napol prazen oziroma na pol poln kozarec: "Slavni odbor!"

Nova svetla solza mu pridere iz drugega očesa in pade na tretji gumb telovnikov (opomniti je, da ima g. podpredsednik precej širok telovnik in dvojno vrsto gumbov).

"Čenjeni navzoči!"

G. podpredsednik izpije iz napol praznega oziroma napol polnega kozarca do dna.

"Gospoda moja! — Ali sem jaz res osel?"

Te besede učinkujejo kot električni tok. Vse se spogleduje zdaj na levo, zdaj na desno, zdaj preko mize. Nihče ne ve vzroka tem besedam, vse je zbegano — razen g. tajnika — g. odbornik Strah pa želi pomirjevalno vplivati na gg. soodbornike in ponavlja:

"Le parlamentarično, le parlamentarično!"

Te besede vspodbudejo g. podpredsednika.

"Ali mislite mene učiti gospod Strah?" vpraša vse razljučen.

G. Strah ne reče nič.

G. predsednik.

"Prosim g. govornika, da se izrazi jasneje v svojih izjavanjih!"

Splošno odobravanje in ploskanje.

"Ali sem jaz osel?" vpraša g. podpredsednik in z zmagovalnim pogledom premeri vse navzoče od g. predsednika naokoli do g. tajnika, med katerima sedi.

"Kdo pa pravi, da si?" poseže tu vmes g. predsednik.

G. podpredsednik strese z glavo, iz grla se mu pa izvije bridek vzdih. Dve debeli solzi se pokažeta v očeh ter se strkljato navzdol.

"Gospoda moja!" nadaljuje g. podpredsednik in si briše z rdečim robcem pot s čela in solze iz oči. Ko smo ustanovili to društvo, mislili smo, da smo izbrali v njegovo vodstvo najboljšje možne, kar jih je bilo dobiti. A bridko smo se motili. (Obče začudenje in spogledovanje. Ogorčen medklic: Kam cika? G. Strah kliče: Le parlamentarično!) Glejte, ni vam vsem znano, kaj se je dogodilo snoči, zato vam povem, da sodite potem o moji današnji razburjenosti. — Snoči smo krokali jaz, ter Ščurek in Zmazek. In kaj se je dogodilo? Zmazek mi je rekel, da sem osel."

"Lažeš!" zakriči g. Zmazek.

"lažeš, kot si dolg in širok."

"Kdo laže?" vprašuje srdito g. podpredsednik.

"Ti!" odvrne g. Zmazek.

"Ni res!" vpíje g. podpredsednik.

"Res je!" kriči g. Zmazek.

"Lažnik!"

"Ti si lažnik!"

"Ti si, cigan ušivi!"

"Baraba umazana!"

"Fej te bodi!"

"Škandal takle podpredsednik."

"Sramota tak odbornik."

"Pijanee!"

"Krava!"

"Bik!"

"Tele!"

"Osel!"

"Ali slišite, da mi pravi osel?"

Kriči g. podpredsednik in vrže kozarec v g. Zmazka, da se mu razleti na čelu in da tega oblije rdeča kri.

G. Zmazek pograbí svojo četrto, ki je do polovice polna oziroma prazna ter jo vrže v g. podpredsednika, ki ga zadene preko ust, da se razleti ob njegovih zobeh in da je čuti samo začetek neke psovke najnovejšega kova.

Gg. odborniki se razdele v dva tabora. Nekaj jih je za g. podpredsednika, nekaj pa za g. Zmazka. Začne se splošen boj s pestmi in steklenicami ter stoli.

G. predsednik miri, g. Strah kliče: "Le parlamentarično!" g. tajnik hiti pisati, a vse nič ne pomaga. V pretepu dobi g. podpredsednik s stolom udarec preko ušes, da omahne in pade ter prevrne mizo. V tem pridrvi v sobo policija, ki poseže vmes z golimi sabljami ter odvede seboj štiri gg. odbornike. Ker so samo trije še navzoči namreč g. predsednika, g. tajnik in g. Strah, je seja nesklepčna, kar proglasi g. predsednik z obžalovanjem, da je prišlo do tako žalostnih posledic."

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Drugi del te krvave zgodbe kakih štirinajst dni nato pred sodiščem, kjer so stali gg. Čebriček, Zmazek, Ščurek in Stiskač zaradi telesnih poškodb in bili tudi vsak primerno obsojeni. S tem pa je tudi zapečatena usoda "Društva lepih lastnosti." G. Petersiljček je izprevidel, da nima to društvo življenske moči, ker če je med najboljšimi močmi, na katere je stavil vse svoj up, prišlo do takih "zapletljajev", potem res ni verjeti, da bi moglo obstajati. Zato pa križ čez nje!

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Drugi del te krvave zgodbe kakih štirinajst dni nato pred sodiščem, kjer so stali gg. Čebriček, Zmazek, Ščurek in Stiskač zaradi telesnih poškodb in bili tudi vsak primerno obsojeni. S tem pa je tudi zapečatena usoda "Društva lepih lastnosti." G. Petersiljček je izprevidel, da nima to društvo življenske moči, ker če je med najboljšimi močmi, na katere je stavil vse svoj up, prišlo do takih "zapletljajev", potem res ni verjeti, da bi moglo obstajati. Zato pa križ čez nje!

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

Tako zapisnik, ki mu smemo do pičice verjeti, ker ga je sestavil tak verodostojen človek, kot je Blaž Pohlín.

so Te križanega, kronanega in ovitega s trnovno krono v grob položili.

Jezus pa svoji predragi Materi odgovarja tako:

Mati moja predraga, resničen si Ti san sanjala, ali kdor god si bode ta san zapomni in pri sebi nosil, v vsem in zmiraj pobožen bode, z naglo smrti noče umreti in bode zveličan na vse vekove!

Kdaj pride dan moje matere more iti k spovedi, če želi priti v nebeško kraljestvo, da se bode tam veselil z vsemi angeli kori na vse vekove. Amen.

O Jezus Nazarenski, kralj židovski! Te moči je poslal papež Leo svojemu bratu kralju kraljestev. Ove moči so papežu Leonu bile dane in kdor jih bode spoštoval, bode imel takšne moči, da od puške in meča noče umreti in vse njegove želje uslišane bodo.

Dalje:

Ta list so našli v Betlehemu, katerega je Gospod Bog poslal po svetem Mihaelu Arkangelu in napisan je bil v Rimu z zlatimi črkami, noben človek ne ve na čemur stoji ter ga se dotekni in doseči nikdo ne more.

Dalje:

Jaz Jezus Kristus, milostivi sin Blažene Device Marije, spisel sem ta list in zmiraj prosil mojega očeta, da vam bode milostljiv, ker vam hočem dati nebeško kraljestvo.

Jaz Jezus Kristus vam zapovedujem spoštovati sobotu popoldne za voljo predrage moje Mater, ker če ne bi ona za vas prosila in jokala, bi že zdavnaj vsi poginili in hitre smrti umrli, kdor pa to knjižico pri sebi nesel bode in jo drugim priporočal bo in če bi toliko grehov imel, kolikor je v morju peska in v hosti listja, mu bodo vsi oproščeni. Žena, katera to knjižico pri sebi nosila bode, bo imela lahki porod in njen otrok bode od Boga ljubljen in od ljudi spoštovan.

To knjižo treba v čistoči držati in jo večkrat moliti. Kdor jo bode molil v petek in nedeljo po trikrat, rešil in zveličal bode 3 duši: očetovo, materino in svojo. Potem:

Pomoč te molitve!

Bogaboječji in pobožni kristjani Razpetega, pošiljate veliko moč te molitve, katero je eden pobožni puščaynik od svojega Angela varuha iz nebes dobil, in kadar je umreti hotel je to molitev papežu Klementu dvanajstem poslal in povedal, da kateri človek bode to molitev, pri sebi nosil ali v kateri hiši bode ta molitev v tisto hišo ne bode udarila strela in od nobenega ognja ne bode izgorela. Ako pa enu ženska ima težek porod, in se ji ta molitev postavi pod glavo ali na prsi, bode srečno in brez velikega trpljenja porodila.

V enem mestu je bila neka ženska, katera je imela že pet zelo težkih porodov, in ko so ji pri šestem porodu dali to molitev pod glavo, je takoj lahko porodila.

Drugič je bil eden človek, katerega je bil peklenšček obsedel in je eden pobožen duhovnik to molitev molil in mu jo na glavo položil in ga je peklenšček takoj zapustil.

Vsak človek, kateri bode to molitev pri sebi nosil, mu bode Gospod Bog dal vedeti osem dni pred smrtjo dan, katerega bode umrl. Če pa eden to molitev sedem praznikov eden za drugim bode molil in jo za duše svojih staršev ali za lahtnežev namenil, bodo iste duše, če so v vica rešene in njegovi hiši ne bodo nobene coprnjila škodovala. Kdor pa nebi znal brati, naj moli vsak dan sedem Očenašev in sedem Češčenih Marij za trpljenje in smrt preljubega Jezusa Kristusa, našega zveličarja, katerega želimo vsi videti v nebeškem kraljestvu na vse veke vekov. Amen.

Nato pridejo:

Nekatere besede, katere je Jezus Kristus svetim trem ženam, Elizabeti, Brigiti in Melkisi povedal.

Znajte drage hčeri, da sem jaz 102 kľofute od Židovov dobil. Od njih sem bil 30krat po usteš z roko udarjen.

V hiši Anaševi sem 7krat na zemljo padel.

Za lasi sem bil 30krat od zemlje vzdignjen.

Na glavo, prsi in roke sem prejel 40 udarcev.

Od srea sem 199krat vzdihnil.

Čenj. g. urednik: —

Poročam vam žalostno vest. Dne 7. t. m. je umrla rojakinja Marija Andlovíč, mlada žena, članica društva "Jolietska Zavednost" S. N. P. Jednote, v Jolietu. Umrla je bila rojena v Črnomlju, na Dolenjskem. Zapušča moža in dva otroka.

Pogreb je bil veličasten. Vdeležba je bila velika; iz Chicago,

in Calumeta je bilo obilo znancev in prijateljev. Pogreb se je vršil v nedeljo pop., 10. sept. Bratje so nesli krsto v cerkev z regalijami svojega društva seveda.

Duhovnik Janez Kranjc pa je vprašal člane, ako so vsi Slovenci. Odgovorili z da. Potem je rekel ta božji maziljenec, da naj člani vzamejo regalje dol, drugače ne napravi ceremonije. Člani so vsi odgovorili, da tega nikakor ne store. Komaj so to izrekli, pa se oča Janez z škripajočimi zobmi odstrani. Tu je pa nek član odkril svojo suknjo in pokazal regaljo katoliškega društva in reče: Kaj pa je to? Maziljenec ni imel nato nobene besede in z krsto so odšli naprej.

Neka stara tercijska pa je rekla: Tako se bo z vsemi zgodilo in to se pokaže kje je pravica."

Kdo dela sovraštvo, pokaže ta vest.

Tudi pri pogrebnem sprevodu je bilo precej vohnov.

Ura povračila prihaja! Vaš

—c—

Za brado sem bil 75krat povlečen.

Prejel sem eden teški udarec, da sem s križem na zemljo padel. Sprejel sem 6666 udarcev z bičem.

Na glavo sem sprejel od trnove krone 1000 ran.

V obraz so mi pljunili 73krat. Na celem mojem telesu se je napravilo 5466 ran.

Židovskih vojakov je bilo, ko so me vlovili 508, roparjev pa 38 in pa 3 kateri so me nosili.

Kapljice krvi, katere so iz mojega telesa kapale, bilo je 3043.

Vsi oni, kateri vsak dan 7 Očenašev in 7 Češčenih Marij in 1 Vero Božjo izmolijo, toliko časa, dokler se številu kapljic ne popolni, onim hočem na slavo mojega trpljenja in smrti teh 5 milostij dati.

Oproščeni jim bodo vsi njihovi grehi.

V vicaš se ne bodo mučili. Jih bodem prištel k mučenikom, kateri so za mojo vero kri prelili.

Na njihovo zadnjo uro bodo po Angelih varuhih v nebo prenešeni, kakor tudi vse njihove rodbine do zadnjega kolena, tudi tiste, kateri bi morali v vicaš muke trpeti.

Ta molitev je v Jeruzalemu na svetem grobu najdena in kateri jo bode pri sebi nesil, mu ne bode mogel nobeden neprijatelj škodovati in bode od hitre smrti obvarovan.

V imenu Jezusa Krista, Gospoda našega. Amen.

In slednjic:

Vsi oni, kateri bodo molitve iz ove knjižice brali, bodo od hudičevih pasti varovani, ne bodo hitro smrtjo umrli, žena bode lahko porodila. Vsaka hiša v kateri se bode ta knjižica nahajala, bode varovana od vsake nezgode in nesreče. Brez obhajila in sv. olja ne bodo ljudje v njih umirali in jim/bodo na zadnji uri Jezus, Marijo in sv. Jožef na pomoč.

Amen.

"Jutro" k temu piše:

Knjižica, dasiravno tako proketo neuma, da bolj biti ne more, kaže "vero" našega "dobrega, vernega ljudstva" v vsi nagoti. Ali mislite, da ima naše "dobro, verno ljudstvo" res kaj vere, resnične vere? Nič, prav nič! Ta "vera" je prav take sorte, kakor omenjena knjižica. —

No, če bi bil kdo zabiti sam zase, bi to samo na sebi še ne bilo tako hudo. Ampak stvar ima tudi svoje praktične konsekvence. Spominjamo n. pr. na odstavek: Kdor pa to knjižico pri sebi nesel bode in jo drugim priporočal bo in če bi toliko grehov imel, kolikor je v morju peska in v hosti listja, mu bodo vsi oproščeni. —

Torej ljubi kristjan, greši, da se bode kar iskre kresale, ampak nosi in priporočaj to čudodelno knjižico — vse ti bo odpuščeno! — Ali pa dalje: Žena, katera to knjižico pri sebi nosila bode, bo imela lahki porod. — Adijo babice, vašo službo bo odslej opravljala čudodelna knjižica! — In spet: Kateri človek hoče to molitev pri sebi nosil ali v kateri hiši bode ta molitev, v tisto hišo ne bode udarila strela in od nobenega ognja ne bode izgorela. — Adijo zavarovalnice! Kar čudodelno knjižico v hišo, pa ne bo ognja! — In dalje: Vsak človek, kateri bode to molitev pri sebi nosil, mu bode Gospod Bog dal vedeti osem dni pred smrtjo dan, katerega bode umrl. — Adijo zdravniki! Ni vas več treba! Itd. — Nele pravica temveč naravnost dolžnost vsakega poštenega človeka je, da nastopa proti takim stvarim, pa tudi proti ljudem, ki molče trpe vse to. Mi se ne bomo dali oplasti od vpitja klerikalcev, da delamo proti "veri", ampak poudarjamo iznova, da bomo proti taki in take sorte "veri" delali vedno in z vso odločnostjo, pa magari, če se vsi rimski popje na glavo postavijo!

DOPIS

Joliet, Ill.

Čenj. g. urednik: —

Poročam vam žalostno vest. Dne 7. t. m. je umrla rojakinja Marija Andlovíč, mlada žena, članica društva "Jolietska Zavednost" S. N. P. Jednote, v Jolietu. Umrla je bila rojena v Črnomlju, na Dolenjskem. Zapušča moža in dva otroka.

Pogreb je bil veličasten. Vdeležba je bila velika; iz Chicago,

in Calumeta je bilo obilo znancev in prijateljev. Pogreb se je vršil v nedeljo pop., 10. sept. Bratje so nesli krsto v cerkev z regalijami svojega društva seveda.

Duhovnik Janez Kranjc pa je vprašal člane, ako so vsi Slovenci. Odgovorili z da. Potem je rekel ta božji maziljenec, da naj člani vzamejo regalje dol, drugače ne napravi ceremonije. Člani so vsi odgovorili, da tega nikakor ne store. Komaj so to izrekli, pa se oča Janez z škripajočimi zobmi odstrani. Tu je pa nek član odkril svojo suknjo in pokazal regaljo katoliškega društva in reče: Kaj pa je to? Maziljenec ni imel nato nobene besede in z krsto so odšli naprej.

Neka stara tercijska pa je rekla: Tako se bo z vsemi zgodilo in to se pokaže kje je pravica."

Kdo dela sovraštvo, pokaže ta vest.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO.**
2020 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK in volja

ZA AMERIKO:
Za celo leto \$2.00
za pol leta \$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto \$2.50
za pol leta \$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE:
GLAS SVOBODE

2020 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznajo poleg novega tudi STARI naslov.

DELAVSKA MOČ.

DELAVSKA MOČ.

Prihodnost spada delavstvu. — Preteklost je spadala pa lenuhom. V teh dveh kratkih stavkih je veliko svetovne zgodovine zapopadene.

Mogoče nisi dragi čitatelj zapopadel vsega nju pomena. To raj, svet je do sedaj vladala brez delna masa. Ljudje pa, t. j. možiki in ženske, ki so orali polje, sejali zrnje, želi in spravljali pridelek v potu svojega obraza; gradili hiše in tkali obleko ter pripravljali jedila za vse ljudi celega sveta, so bili vedno le podložni.

Prva stoletja so živeli vzajemno. To je bilo takrat, ko je človekoljubnost živela v narodih, ko je močnejši ljubil slabšega in ga vladal s bratstvom.

Kmalopri je prevladala prevara in zahrbtnost. Znašli so zvito "vladanje" s pomočjo katerega so ugrabljali del pridelka svojim podložnikom, s katerim so preživljali sebe in druge jače od sebe, da so jim pomagali slabše tiščati k tlom.

Na tej podlagi robstva, izdajstva, zahrbtnosti, obrekovanja in podkupovanja na zmago se je vladalo od takrat vedno sem in se še danes tako vlada; ne le pri vladnih in mestnih uravah pač pa tudi pri vseh korporacijah, dobrotelnih napravah, zvezah in jednotah. Z eno besedo, od najvišje do najnižje uprave, pa bodisi v kakemkoli podjetju, povsod vidimo pobeljene grobove.

Del delavstva se je oborožilo, stanujoči v trdjavah in šotorih, njih misli so preplavljene s bajkami, ki so jih naredile nasproti svojim sovratnikom delavcem izdajalce, nasproti svojim zatiralcem pa zveste petolisce; z tako pomočjo si pomagajo do vladne vsi. Današnji sestav je gnil, od vrha do tal in povsod, z njega čudovito filozofijo, frazarstvom, govorništvom, časopisjem, principi in politiko; vse je zapleteno, meče razorožiti in razdvojiti delavca, ker se ga tem potom delavci držijo v jarmu ter pritiska k tlom.

Ko bo nastalo splošno poznavanje prišla bo tudi splošna in enaka volina pravica za vse — moške kakor ženske, prej pa ne. Vsaka stvar zahteva spremembe, a te doseči je treba stvari spoznavati in s predmeti tudi ljudi, ker tudi ljudje so predmet, ki hrepeni po napredku. Kolikor več misli, spoznavanja in ljubezni do svojega bližnjega, toliko bolj bo mo napredovali. Drugače pa ostanemo v ozadju.

Kako sistematično se je delavce razdvojilo smo imeli že večkrat priložnost opazovati. Sistematično se je kapitalistom tudi posrečilo podžgati eno ali drugo stranjo teh delavcev, da so se medseboj prepirali za kako stvar, od katere je imel le on koristi. Medtem pa, ko so se prepirali medseboj, bili so slušni podložniki kapitalu. Ne združeni so se tepli med seboj, kakor so to delali v prejšnjih stoletjih.

Prihodnost pa naznanja revolucijo, preobrat; preobrniti stvar tako, da bo, kar je sedaj spodaj, potem zgoraj in obratno.

Delavci se bodo vladali sami. — To je njih načelo in glavni program.

Prva podlaga za to je, združiti vse delavce v eno skupno, močno zadošč, kar se že dogaja. Imeti moramo smisel za to, svoje časopise in politično organizacijo h kateri naj pripadamo.

Delavci moramo biti solidarni in patriotični, ne pa samo narod-

no sebični. Imeti moramo politično stranko, ki naj vsebuje vse principe za ljudski blagor.

Taka naj bo stranka za vse, na podlagi katere se bodo tudi vsa druga dela izvrševala namesto današnjega zahrbtnega ruvanja, in to pri narodno dobrodelnih slovenskih zavodih, kakor smo že zgoraj omenili.

Bodimo vendar enkrat pametni. Delajmo s skupnimi močmi za blagor celega naroda, ne pa le za svoj lastni žep.

PUSTITI MALE K MENI PRITI.

Pred devenajststo leti, ko so vladali še pri vseh kulturnih narodih tedanjega časa resni in malomarni bogovi mitologije, le pri židih edini bog Jehova, — v onem času, ko je korakalo pošteno odkrito barbarstvo zmaganostno po svetu; v onem času je rekel Krist — na čigar naukih se dviguje nova doba, ki se imenuje človečanska in civilizirana — besede: "Pustite male k meni priti."

Čudoviti prizor! V časih najsvrovejšega barbarstva ko vlada brez krinke pravica močnejšega, sila, morija; v časih, ko je veljal rek: "gorje ga premaganim"; v časih, ko ni bilo najti sočutja, usmiljenja, človeške ljubezni ne pri bogovih, ne pri bogu; v onem času vstane ubogi sin ubogega židovskega tesarja in pravi: uboge, slabe in bolne, male pustite k meni priti.

Orjaški boj se je takoj vnel, mogočna borba med pravico močnejšega in vse spajajočo ljubeznijo.

Kolikor si bodi naj gleda duševno oko nazaj v zgodovini človeškega razvoja, kolikor nam ve ta zgodovina povedati o pretresljivih bojih, vendar se najde samo eden, ki se da v svojem veličanstvu primerjati s tem bojem; to je oni, katerega je vodil kaos proti ideji: "Bodi svetlo" — iz katere se je rodil novi svet.

Devetnajst stoletij je trajal boj, dvajseto stoletje nam prinese — kakor vsa znamenja kažejo — odločitev.

Tekom tega boja se je zgodilo, propada. V onem času je vladal Konstantin veliki Cezar, ki je bil v umetnosti vladanja bolj izurjen kakor vsi njegovi predniki, zato ga imenujejo ponarejevalci zgodovine "Velikega".

Nezmožen da bi se upri moči vse spajajoče ljubezni, se je navidezno podložil; rešil je svojo vladno, povzdignivši laž na prestol.

Od onega časa nosi vlada močnejšega krivko.

Mi pa smo prišli, da strgamo to krinko raz njen obraz, da pokažemo njeno pravo grdobno prikazen. — Več ne potrebujemo, da jo uničimo.

Kajti kakor razpadejo mrtvaške kosti v prah, ako se prinese iz starih razpadlih gomil na sonce, tako razpade vlada sile v nič, ako pade krinka in zunanjaj sijajna odeja s stare šare davno minolih časov.

Glejte le v Francijo. Glejte, en človek, sam je izzival vso mogočno in tako ošabno moč države v boj.

Gromoglasno je klical svoj: "obtožujem!" in vevlast se ni drznila moža, svojega smrtnega sovražnika razdrobiti. Strahopetno, hinavski, zavratno ga je skušala uničiti.

To "obtožujem" kličemo vsemu svetu, ki si nadeva ime krščanstva.

Mi tožimo: laž!
Mi tožimo: hinavstvo!
Mi tožimo: goljufijo!
Mi tožimo: silo!

Mi tožimo v imenu onega, ki je dejal: Pustite male k meni priti!

Mi tožimo v imenu vseh, katere izkoriščajo, zatirajo in ubijajo.

Pisano je: "Znajta da Bog ne potrebuje žrtve in molitve, temveč miru in sloge."

Vendar pokajo salve pušk, vendar rjovi grom topov — krščanskih narodov proti krščanskim narodom.

Zapisano je: "Ne mislite, da najdete pravico pri sodiščih."

Vendar sodijo krščanski sodniki svoje krščanske brate in krščanski krvniki vrši svojo grozno službo.

Zapisano je: "Ljubite tujece kakor svoje rojake" in "Ljubite svoje sovražnike."

Vendar gomilajo grob na grob

v Indiji, Afriki, na Kubi — krščanski podložniki krščanskih vlad.

Kristjan biti in prisegati;
Kristjan biti in soditi;
Kristjan biti in ubijati; to vse je pravo lahko mogoče v duhu Konstantina Velikega, ne, nikjer, nikdar pa ne v duhu onega, ki je še v svojem smrtnem boju klical: "Oče odpusti jim, ker ne vedo kaj delajo!"

Tako se širi strup laži, hinavščine in goljufije po vseh slojih družbe, strupe jo in razdevajoč; na tako napojenih tleh rastejo potem moralne cvetlice, ki so velike bolj gnusne, surove in grozne od onih, ki so rastle po močvirju v surovosti propadajočega Rima.

Po njihovih sadovih jih boste spoznali. Nekatere teh bridkih sadov sem pokazal.

Zapuščimo carstvo vladanja in stopimo doli v carstvo Merkurja, boga trgovcev in tatov. Da je v tem carstvu edino zveličavne profita vera ljubezni do bližnjega samo plašč, dokazujejo tovarniški delavci in plačilno suženstvo dovolj; toda tukaj veljajo res Kristove besede: Pustite male k meni priti!

Male, polne, okrogle, lepe — s kako ljubeznivimi pogledi jih sledujejo, hoteč jih ljubeče objeti, da jih puste potem v močvirju prostitucije propasti. — Podli, o-gavni lažnivci.

Poglejte v tovarne, kako sučejo in vijejo, vzdigujejo in vlačijo, dokler se ne okrvave mali nežni prstki, od zgodnjega jutra do poznega večera, — oh, tako dolgo in oh, tako težko! Malčki bolj in bolj blede, bolj in bolj utrujeni, postanejo tenki — dokler ne ugasnejo. Pojdite v rudnike, pogledajte tam fanta "hunterja" v krvavem potu, kako vlačijo železni voz, obrnite svoj pogled v žveple ne jame, videli boste otroke s trepetajočimi telesom, z navdušnimi prsi in brezmočnimi nogami, kako nosijo težka bremena, vlačijo jih — dokler se ne zrušijo. Vsa ta srce trgajoča groza, vsa ta strašna beda — le zato, da se množi dobiček krščanskih gospodarjev.

Na koncu pogledajte še ono ponosno postav v purpurni sutani, z zlatom okrašeno, v kočiji, ki je z atlasom izšita, pred katero so vpreženi najplemenitejši konji, z opremo polno drugega kamenja. Kakšen sijaj, kakšno bogastvo!

To je duhovnik revščine in ponižnosti, glasnik nauka ubogega sina židovskega tesarja.

K nam pustite male priti, mi jih bomo ljubili in učili ljubiti, kakor je učil Jezus, nazarenski tesar . . .

K. K.

V RAZUMEVANJE.

V predzadnji številki Gl. Sv. smo prinesli članek "Proti tritranju", ki je vzbudil povsod pozornost. Da smo zadelj v živo se vidi že radi tega, ker nam prihajajo od naših prijateljev pisma in dopisi, kako se je tu in tam kak kristjanski salunar na — nas jezil, češ, da Glas Svobode piše "čez" salunarje in protisvaki alkoholizmi pijači.

To je pa velika zmot, čeprav je originalno in karakterizirajoče za današnje razmere. Kdor je omenjeni članek prečital, ni gotovo našel niti ene vrstice "čez" salunarje, razven ko omenja, da so nekateri salunarji preveč pohlapni in groša želni. Kaj je to kak pregresček morebiti? Ali moremo biti mi odgovorni zato, če se je pohlep po denarju vdomačilo ravno pri salunarjih? In kaj nima naš list, ki je gotovo najbolj neodvisen slovenski časopis v Ameriki, pravice povedati tega, kar čuti in ve, da je pravilno? Upamo, da nismo še pod nobeno kuratelo, in si tudi nobene ne bomo pustili napraviti.

To je vendar čudno, da resnično v resnici tako v oči bode? Seveda samo tistega, ki se čuti grešnika — iz tistih vrst pa prihaja tudi nezadovoljnost napram našim odkritim besedam, izgovorjenim v članku omenjenega imena.

Dobro. Kar smo napisali je zapisano in bilo je tudi dobro zapisano. Pridjati imamo le še to, da naši salunarji članka niso povsem dobro razumeli. Ne pišemo zoper pijačo — pač proti preveč pijači in proti neomejenemu tritranju.

V razumevanje tistim, ki hočejo po vsej sili vedeti, da je Glas Svobode — proti pijači.

KJE SMO?

Poglejmo, kje smo danes.

Ko nastopi noč tema, praskaš vžgalico; in ko jo vžgeš, plačš s tem desetino v podobi dobička Morganu, Gouldu, Rockefellerju — trustu vžgalice.

Potem naviješ uro-budilko, da te zbudi, in da vstaneš drugo jutro, ter ne zamudiš delavnega časa, in da te radi zamude ne bacejo; in ko naviješ uro-budilko, plačš zopet desetino v podobi dobička Morganu, Ansonia, Ingersollu — trustu ur.

No, jutro je prišlo. Tvoja žena, ako imaš dovolj razkošja za takega kamarata, vstane pol ure pred teboj, da pripravi zajtrk.

Ako zakuri s premogom, plačš desetino v podobi dobička, za vsako minuto dokler gori, Morganu in Bearu-premogarskemu trustu. Ako pa kuri z petrolejem ali plinom, potem plačš že imenovan davek za vsako uro, Morganu ali Rockefellerju, to je; petrolej ali plin trustu.

Nato žena postavi mali kositar-ski pisler na peč, s tem pa zopet plačš davek Morganu — kositarskemu trustu.

Žena dene nekaj kave v lonec, in ti plačš davek Morganu in Arbuckle-kavinem trustu; ako pa dene čaj v pisler, potem plačš davek Liptonu — trustu čaja.

Predno pa piješ, ta trust čaj ali trustkavo, kuhano v malem trust pisleru, deneš malo sladkorja noter, in zato slaščiči plačš zopet davek Morganu in Havemeyer — sladkornem trustu!

Well, prejkone, se ti ta trust čaj, ali trust kava pristudi na kar se lahki zbolši. Na to pošleš po zdravnika, in ko pride, ti da recept, s katerim pošleš v lekarno po predpisana zdravila in ko ista plačš, plačš zraven zdravil tudi davek Morganu in Park, Davis & Co., ali pa Morgan, Potter Drug & Chemical Trust Co.

Potem je še mogoče, da te ta trust-zdravila umore. Ako pa se to zgodi, položijo tvoje truplo v krsto, izdelano po družbi, katero Morgan lastuje. S tem pa še ni končano. Tvoji sorodniki, ako imajo dovolj novece, se napotijo, da ti kupijo grob ter na svoje za-edenje opazijo, da ima Morgan najbrže tudi tukaj svoje kremplje vmes, ker lastuje več nego samo eno pokopališče, ti pa dragi čitatelj, ki si vse svoje življenje delal za Morgana te bojo še, po smrti položili v njegovo krsto in te pokopali na njegovem pokopališču.

Pa tudi sedaj ni še vse končano. Po smrti in zakopan, upajo tvoji sorodniki, da je tvoj obojedeni duh šel gor ter gled čez briljanten uhod v boljše bodočnost; pa ako tudi, bojijo se, da bi te sv. Peter pustil vstopiti, ali stegnivši svojo dolgo suho roko bo zahteval priporočila od največjega zemeljskega trustjana, rimskega papeža predno vstopiš v takoimenovano nebesa.

Mogoče pa tudi, da vse to še ne bo zadostovalo. Mogoče, da si bil dokaj slaboten človek, in nisi opravil naložene ti pokore za odpravo svojih grehov, ter namesto, da bi šel gor, šel boš dol, pa tudi v tem slučaju smo pripravljeni, da je tudi že pekel ves Morganov in Compani.

Zlahka pa že sedaj zanesljivo prorokujemo, da, ko pride Morgan v pekel in predno bo tam devetdeset dni, imel bo že organiziran trust, da bo še vrag poleg svojega lastnega ognja zmrznil.

To dokazuje dovolj, kje da smo danes.

Ta slika nikakor ni pretirana. Mr. Morgan, kot sam svoj gospodar in zastopnik rimskega papeža je ravnatelj ali nadzornik raznih korporacij v raznih, ako ne v vseh drugih, pa lastuje velike deleže, in kot bankir in hranitelj varščin ima kontrolo nad vsemi. S tem nameravamo dokazati tebi dragi čitatelj in tvoji ženi, da niti ti, niti žena tvoja ne potrošita ne pet, niti deset centov, niti dolarja, da bi ne plačala pri tem davek temu velikanskemu trustu, in drugim manjšim trustom, pa makar se tudi delijo pod razna imena, kontrolira jih vendar povsod in vsa ista pest ljudi z načelnikom industrije in financ ter blagostvom od zgoraj — Rima.

To pa je le enostranska slika. Ne le, da moraš deliti svojo kravo zaslužen plačo s Morgonom, pač pa, ako delaš na želez-

nici tudi s Morgonom, Vanderbilt in Gouldom; ako delaš v premogokopu, delat moraš za Morgana in Beara; ako delaš v petrolejski ali plinovni industriji, delaš za Morgana in Rockefellerja; ako delaš na železnim ali jeklenem polju, delaš za Morgana in Carnegiea; ako delaš na bakrenem, zlatem ali srebrnem polju, delaš za Morgana, Rockefellerja, Clark in Heinza ter poleg vsega tega tudi za rimskega papeža.

V svoji ilustraciji pokazali smo ti, danes monopol, ki te moderno izkorišča tako pri zaslužku, kakor tudi pri uporabi istega.

Ropa se te pri zaslužku, in oropa za zaslužek.

Mogoče nam še verjel ne boš, ako ti povemo, da to robstvo, ki ga gledaš s odprtimi očmi, je male važnosti.

Konec velikemu robstvu delavskega razreda je takrat, kadar nič več nimajo.

Brezdovno se ti bo čudno videlo delavce, ko ti povemo, da se še brez denarja, brez posestva, takorekoč golega človeka oropa, in da roparji postanejo bogati od tega plena. Toda resnično. To je labko, in tudi se, namesto desetine v srednjem veku, danes sistematično ropa. Delavce tega ne vidiš, še vse pre malo izobrazbe imaš; so zopet drugi, ki nočejo videti.

JUBILANTA

DR. IVAN TAVČAR

in

IVAN HRIBAR.

28. avgusta je obhajal g. dr. Ivan Tavčar in g. Ivan Hribar svojo šestdeset letnico. To je jubilej, ki bi se ga moral cel slovenski narod, in to tudi ameriški Slovenci, z radostjo spominjati.

Predolgo bi zašli, če bi hoteli čitateljem na dolgo opisati pomen dr. Ivan Tavčarja, in prejšnjega župana Ljubljane, Ivana Hribar, katerega je strmoglavila zlobna in prestidna klerikalna hinavska rimsko-avstrijska vlada.

Tavčar in Hribar sta moža, ki se že trideset dolgih let bojujeta za neodvisnost slovenskega naroda; ona dva sta moža, ki stojita v vrstah med bojevniki za kulturo in napredek svojega tako ljubljenečega, tlačenečega slovenskega naroda. In ravno sedaj sta izpostavljena najhujšim napadom klerikalne inkvizicije v Sloveniji.

Ime dr. Iv. Tavčarja, in ime Ivana Hribar, je znano ne le vsem Slovincem, temveč celemu Slovanstvu. Dr. Tavčar je stal cela tri zadnja desetletja na čelu naprednega gibanja na Slovenskem in je stal v najhujših bojih proti naraščajočemu klerikalizmu. Če se ga danes torej z radostjo spominjamo tudi mi ameriški Slovenci — je to le naša dolžnost napram moži, ki je dvignil cel slovenski rod izpod jarma "vse za vero, dom in cesarja".

Jubilej dr. Iv. Tavčarja je velika manifestacija, vsi pristaja napredne misli, vsi prijatelji slovenske kulture in vsi oni, ki znajo prav in nepristransko ceniti njegovo literarno politično in narodno delo, kličejo ob 60. letnici **NE-PREMAGANEMU BOJEVNIKU in svobodomislincu gromoviti: "ŽIVIO!"**

Dr. Ivan Tavčar je rojen 28. avgusta 1851. v Poljanah, v slikoviti poljanski dolini. S svojo raznoličnostjo in slikovitostjo je vplivala ta lepa pokrajina na umetniške duše: iz nje so prišli naši najboljši slikarji Šubic in med modernimi Grohar, s svojo zgodovino in romantiko, s stari cerkvami in gradovi pa je ta dolina vplivala v mladih letih na dr. Tavčarja; ki je postal pisatelj zgodovinskih in romantičnih povesti. Dr. Tavčar je po svoji naruri pristen Poljanec z vsemi dobrimi in slabimi stranmi, njegova močnatost, odkritost in neupogljivost spominja nas na pristni gorenjski značaj. V tem je ostal dr. Tavčar sam sebi zvest do današnjega dne in ga vse izpremenljive razmere časov niso izpremenile. Kot deček je prišel dr. Tavčar na šole v Ljubljano, kjer se je v njem kmalu oglasila pisateljska žila. Ko je prišel na Dunaj, se je pridružil Stritarjevemu krogu in je postal sotrudnik pri "Dunajskem Zvonu". Pod imenom Leon Emil je začel priobčevati tam svoje povesti, ki so bile zaje-

te iz gorenjskega kmečkega življenja. Dr. Tavčar je dobro poznal svojo ožjo domovino in nje prebivalce in je v svojih povestih ovekovčel marsikak originalen tip onih skritih poljanskih vasij. Ko je prenehal "Dunajski Zvon", je pristopil dr. Tavčar k ustanoviteljem "Ljubljanskega Zvona", ki se je pod uredništvom Josipa Jurčiča osnoval l. 1880. v Ljubljani. Ostal mu je do danes zvest sotrudnik in je v njem priobčil svoje najlepše leposlovna dela: Mrtva srca, Vitae meae, Iz naših gor in še v zadnjih letih smo imeli priložnost čitati njegov krasen historičen roman: "Izza kongresa", ki je pokazal, da je v dr. Tavčarju še danes sveža pisateljska sila. L. 1885. je dr. Tavčar skupno z Ivanom Hribarjem ustanovil nov slovenski ilustrirani leposlovni list "Slovan", ki je izhajal nekaj let in je obogatil našo novo literaturo. V njem je izšel roman Janez Solnce in druge daljše povesti. Dr. Tavčar je tudi kot pisatelj pokazal svoje odločno napredno mišljenje in je v krepkih stavkih slikal razne srednjeveške navade. Sočasne razmere pa so mu ponudile snovi tudi za satiro "4000", ki je povsod jako dobro znana in je ena najboljših satir na klerikalizem. Danes imamo 5 zvezkov njegovih zbranih spisov, ki delajo čast slov. novi literaturi.

Ivan Hribar.

Najmarkantnejša oseba v zgodovini politične in kulturne renasance slovenskega naroda, ime, ki ga bo zgodovinarju težko ločiti, je Ivan Hribarja, bivšega župana naprednega mesta, bele Ljubljane.

Hribar je stal pri vseh najvažnejših slovenskih narodnih in kulturnih organizacijah; načeloval je veliko dobo let slov. narodni napredni gardi, slovenskemu Sokolstvu, zastopal Slovence v deželnem in državnem zboru kot pravi Slovenec in z vso dušo vnet Slovan.

Ivan Hribar je razvil svoj talent posebno na **narodno-gospodarskem polju** in stropav bo zgodovina vedela pravico ceniti za služe, ki si jih je stekel ta mož tudi na tem polju za ves slovenski narod.

Ivan Hribar je pa storil tudi največ, da je dosegla slovenska napredna žurnalistika v Sloveniji in slovenskem svetu sploh oni ugled, s katerim se danes ponaša.

Hribar je bil prvi ki je videl, kako oholi Nemezi izkoriščajo neke Slovence na gospodarskem polju. Pod njegovim nadzorstvom, delom, energijo, se je narodno gospodarstvo na Kranjskem piramidalno povzdignilo.

Vstanovil je hranilnice, razžril je požarno zavarovalno družbo "Slavija" po celem slovenskem jugu in zadal krutim sovražnikom slovenskega roda še sto in sto drugih udarcev in bre.

On je bil tudi tisti mož, ki se ni strasil avstrijskih špicelnov in vladnih podrepnikov, in pokazal Slovincem pota zavetišča. Belgrad, Moskvo, Peterburg, Sevoda, nemški dunajski vladi ni in ne bo dovolji, da bi slovenski odličnjaki iskali bratskih vez v Rusiji, Srbiji ali sploh pri Slovanih.

Prišlo je leto 1908. Ljubljanski krvavi dogodki so razburili cel slovenski svet. Kot pse se je morilo Ljubljance. Ko je pa Iv. Hribar zopet dobil vajeti mesta Ljubljane v svoje roke, se je krovitje vstavilo in nemško, Slovence vsotiralo v vojaško, zapravil v kasarne. In tacega moža gre avstrijska vlada preganjati in oropati županstva, čeprav je bil soglasno izvoljen! In smešen zakon, ki daje cesarju "pravico", da potrdi, ali ne potrdi Slovence za župana . . .

Pa tudi to ni zadalo udarca Hribarju. Njegovo delovanje ostane neizbrisljivo in neomadeževano, dokler bo živel zadnji napredni Slovenec.

Leto 1851., nam je torej rodilo dva moža-vodnika in naša iskrena želja je — čeprav živimo v novem svetu — da ju bi mila usoda ohranila slovenskemu narodu čila in čvrsta še dolgo, dolgo vrsto let!

Živela! —

Delavsko časopisje je najmočnejše orožje delavskega ljudstva.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

Inkorp.

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSIEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSIEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.
TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Alojzij Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
PAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
CLAŽ ČELAK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

Sprejeti novi člani:

K dr. št. 5: Jos. Simončič, cert. št. 285; Frank Peternel, 286; Fr. Klammnikar, 287.

K dr. št. 7: Anton Lucin, 288.
 K dr. št. 8: Albert Hasenbein, 289; Jos. Kovatesh, 290.

K dr. št. 11: Martin Novak, 291; Frank Marin, 292; Frank Šega, 293.

Potujoči član:

Od dr. št. 4: John Dolinar, 94.

Zopet sprejet.

K dr. št. 4: Jakob Nagode, 71.

Prestopli člani:

Od dr. št. 8: John Laharne, 180; Anton Kotar, 194; k dr. št. 1 v Darragh, Pa.

Suspendirani član:

Od dr. št. 7: John Gaber, 216.

Odstopila člana:

Od dr. št. 6: L. Volgemut, 121.

Od dr. št. 9: Anton Rupar, 209.

Črtani člani:

Od dr. št. 1: Andy Klavara, 32; John Bedek, 258.

Od dr. št. 6: John Poklač, 129.

Od dr. št. 10: Frank Kanzlarič, 230; B. Medica, 233; Frank Simšek, 238.

Jos. Hauptman, gl. taj.

KAKO OROPATI ČLOVEKA KI JE SUH.

Kako oropati človeka, ki je suh? Kako se kuje denar iz ubošva? Kako se dobi bogastvo iz revežev?

To niso nemogoče stvari niti težke. Tudi niso redke. So pač navadne, vsakdanje. So takorekoč uradne, in tako vsakdanj, da nas niti ne vznemirjajo in o njih še ne govorimo.

Navadno se prikazujejo v obliki takomenovanega businessa kot u. pr. finančnega, industrijskega, komercialnega, itd., ki se jih smatra kos svojemu podjetju.

Kako oropati človeka, ki je suh.

Kapitan Kidd, Jack Sheppard, Dick Turpin in Jesse James so bili sposobni, torej gotovo veliki roparji. Toda takih zvičaj se oni niso posluževali. Njih mnenje o kraji je bilo pred vsem, dobiti človeka z denarjem. Z vso njih prakso in junaštvom le niso bili enaki današnjim modernim izvalcem, da bi vzeli tam kjer ni.

To je business modernih izvalcev industrije. In tako bogate so njih nagrade, da še stari cestni vitezi, industrijski kavalirji, blagajniški vlomilci in piratje preteklosti se bi v svojih grobih obrnili, če bi jim bilo možno sanjati o kapitalističnem obesku.

Kako oropati človeka, ki je suh.

Človek, ki je suh postane lačen, mora torej jesti ali umreti. Polje mu je odprto — naj gre in prosil, vkrade, dela ali pogine.

Ako se ga pri prosjačenju vjame, vržejo ga v temnico; kjer tudi le malo dobi, brez ozira na višje sodišče in zdravilne zavode, vendar je še vedno veliko prosjačev, ki se takurirajo med seboj.

Ako se končaja človeka, ki je suh in lačen zaloti pri kradnji, se ga obsodi v ječo, da si tudi kradnja ni več kot je sivočasno bila; Rockefeller boje imel kmali vse kar bi vredno bilo vkrasti. Še ne dolgo tega, ko so trije možki v New Jersey neko noč vlomili v blagajno, iz katere so vzeli — 12 centov. Skoraj nepotrebno je omenjati, da Mr. Rockefeller ni bil eden izmed onih treh mož. On ne dela po noči, ve pa tudi, da prej ali slej dobi tudi onih 12 centov.

Ako je človek suh in lačen, si lahko posodi kolikor hoče — na dobro jamstvo, seveda.

Ako je človek suh in lačen, lahko tudi gladi gine, toda paziti mora, da ga ne zasačijo, to sosebno v državi New York. Končati si življenje mogoče je, mogoče pa tudi ni greh, toda postavte kraljevske države pravijo da je, in se takega zločinca kaznuje s državnim zaporom.

Kako oropati človeka, ki je suh.

Tu so samo ena vrata na upanje rešitve, kateja mogoče so pa tudi ne odprte zanj in to je — DELO.

Delati ni nobena sramota. Delo je od pomoč ne le za človeka, ki je suh, ampak za vsakega, ki hoče jesti in živeti. "V potu svojega obraza bodejte jedli svoj kruh." — In ako ješ kruh, pa ne delaš, potem ga ješ v potu obraza koga drugega. Delaj, pred vsem, tudi za one, ki so suhi, to je, ki nič nimajo in vendar naj živijo, kako? Toda delati? Človek mora imeti zemljo, na kateri naj stoji. Imeti mora tudi neizdelano ali surovo tvarino da obdeluje. Imeti mora orodje, sredstva za produkcijo, s katerim naj dela. Ta naš človek pa, ki je suh nima nobenega teh sredstev — ko bi jih imel, bi ne bil suh. Brez teh stvari pa ne more živeti razven v norišnici ali ječi.

Ako se hoče rešiti smrti, norišnice ali ječe, mora imeti delo, to se reče, imeti mora sredstva za produciranje.

Kdo LASTUJE sredstva za produkcijo? Kapitalist. Kapitan industrije.

Kdo RABI sredstva za produkcijo? Delavec.

Na zadnje človek torej, ki je suh stoji, s klobukom v roki, s obrazom gledajoč v obraz človeka, ki lastuje vsa sredstva produkcije. Strah pred ječo, norišnico in gladovanjem je primoral tega suhega človeka na pot, ki pelje v posredovalnico za delo onega lastnika sredstev produkcije s tako močjo, kateri se ne more nobena sila zoperstavljati. Če hoče živeti, mora tje iti; če hoče, da gladi ne pogine mora dobiti pristop do proizvodnih sredstev.

Kako oropati človeka, ki je suh.

Tam stoji zroč obraz v obraz, kar pravna povest imenuje, dva svobodna človeka. Eden svoboden človek lastnik vseh sredstev produkcije, s polno možno denarja in obrestonosnim kapitalom v banki, z lagodnim in razkošnim domom, ki se mu nikdar in nikamor ne mudi. Drugi svoboden človek, brez doma, brez denarja, lačen, njegova edina priložnost eksistence je odvisna od RABE produktivnih sredstev prvega. Ta dva človeka se med seboj ne pogovarjata, argumentirata in prepirata. Človek, ki je suh ali najel produktivnih sredstev. Ta SVOBODNA pogodba med tema SVOBODNIMA človekoma, daje obliko, kako eden drugega najme da dela zanj — dnevno, tedensko ali mesečno.

Recimo, da se temu našemu človeku, ki je suh, dovoli rabiti pro-

duktivna sredstva, s katerimi bi vstvarjal novo vrednost enaki o- ni deset dolarjem dnevnega dela; koliko bi bilo njegove plače, ko bi ga LASTOVALEC produktivnih sredstev najel?

Recimo še, da ta naš suhec producira dvajset dolarjev dnevne vrednosti, koliko je zaslužil?

Recimo pa še, da je produciral za štirideset dolarjev, koliko je dobil on od tega?

Tega najbrže ne bode nobeden pomislil, da njegova plača je ena in ista, pa naj že producira za 10, 20 ali 40 dolarjev vrednosti na dan.

Koliko od tega dobi on, kot zaslužek?

Za koliko bo delal človek, ki je suh — nima denarja in kateremu so dana produktivna sredstva in za koliko SVOBODEN delavec, ki mora delati ali pa poginiti. Da, za koliko?

Delal bo za plačo za preživljenje, in to je vse kar mu SVOBODEN človek industrije ponudi in on SVOBODEN delavec mora ali ponudbo sprejeti ali poginiti.

Vsak dan, ko dela za plačo mora producirati BOGASTVO veliko večje vrednosti kot je njegov zaslužek — drugače se ga odslovi.

Edini namen LASTOVALECA produktivnih sredstev je, da delavec RABI njegova produktivna sredstva; da njegovo delo producira veliko več, kot je njegova plača, on LASTNIK produktivnih sredstev pa pobaše diferenco v svojo malho.

To diferenco zovemo profit ali dobiček.

Človek, ki ve da delo duha in znoja producira vse bogastvo, lahko vidi, da to kar politikar imenuje graft, kar kvartopire nazivlja žamet, kar tat kliče privezek, je to kar imenuje kapitalist PROFIT. Enostavno nekaj za nič. Bogastvo brez ekvivalenta. To je vse, kar je Jesse James dobil; vse kar je Cassie Chadwick hotela dobiti in vse po čemer industrijski kapitalni hrepenijo.

Ta profit za kapitaliste v Zjedninjenih državah šteje nad sto odstotkov nad svoto, ki jo plačajo za delo, mogoče še več. V drugih besedah, za vsak dolar vrednosti, katero delavec producira svojim bosom dobi kapitalist petdeset centov in delavec ostalih petdeset.

Kako oropati človeka, ki je suh.

LASTUJ, kot privatno lastnik produktivna sredstva, katera mora delavec RABITI ali poginiti.

In ne le, da ga s tem oropaš, to lahko dosežeš brez strahu.

Še iskati ga ne rabiš. Lepo mirno lahko v svojem uradu sedi in on pride k tebi kot živinčie na nastavljenemu mu sol, proseč te, da ga oropaj.

In postal bodeš mogočen in velik, ter slavljen med ljudmi, in ponosno bodeš lahko nosil svojo glavo danes, jutri, pojuternem in vedno.

Nič drugega ni bilo, že od nekdaj in bo na veke, kot robstvo tebe delavec, tvoje žene, tvojih otrok in njih otrok otrok — razven —

Razven, dokler se delavec ne vzdrami čita in uči, misli in zaveda svoje moči ter spregleda, da le on producira VSE bogastvo cellega sveta ter, ko bo uvidel da oni, ki rabi sva produktivna sredstva, da tudi lastuje ista.

Pridemo pa potem do prašanja, kako pa naj DELAVCI postanejo LASTNIKI vseh produktivnih sredstev? Človek.

RAZDELITEV NASELJEVANJA.

Podučeni nazorni nauk o boljši razdelitvi naseljevanja v one kraje dežele, kjer so za naseljence delavske razmere najugodnejše in kjer so vedno dobrodošli, je postal pred kratkim "Industrial Removal Office" v svojem poročilu o desetletnem uspešnem poslovanju.

V desetih letih svojega obstanka je odpelala ta koristna organizacija 55,000 naseljenecv v 1300 raznih mest in okrajih Združenih držav in Canade.

Večina teh naseljenecv so bili ruski židje. Med naseljeni so se nahajali učitelji, trgovci in taki rokodelci, katerih delavni način je bil tako zastaran, da so se morali poprijeti kakega drugega poklica ali rokodelstva, ali se pa

naučiti delati po tukajšnjem načinu.

"Industrial Removal Office" proizvednje, kje potrebujejo največ delavskih močij, in kjer bi bile za došlece najugodnejše razmere.

Vrednost tega uspešnega prizadevanja je vsestranska. S svojim delovanjem ne pomaga le zmanjšati nezdravega prenapolnjenja delavskih močij v naseljskih luknah, ampak pomaga tudi pridobiti delaželjnim možem in ženam delo, in pošilja delavske moči v one kraje dežele, kjer jih najbolj potrebujejo.

Revolucije in vojaštvo.

Revolucija na Portugalskem spominja nehoti na lanski upor grškega vojaštva in na mladoturški prevrat leta 1908. Tukaj kakor tam je igralo vojaštvo veliko vlogo, medtem, ko se je zadržalo prebivalstvo bolj pasivno. In upor vojaštva nima pravzaprav pomena upora vojakov, ki se ne obrača samo proti poveljstvu ampak tudi proti častnikom — kakor se je na Ruskem že večkrat primerilo; ne, k upor navajajo častniki, ki si tudi obdržijo v rokah vodstvo. Ta pojav je središče problema omenjenih revolucij.

Kakšno vlogo igra vojaštvo v kapitalističnih državah? Ono je glavna moč kapitalizma in sredstvo za zatiranje. Oboroženo vojaštvo, dobro disciplinirano, odločuje pri revoluciji v vsaki kapitalistični državi, ker temu se neoboroženo in nedisciplinirano prebivalstvo ne more zoperstaviti. — Toda vojaštvo, ki je vsled pritiska železne discipline v nevarnosti decimiranja, kakor hitro bi se hotelo dvigniti, ne more dati znamenja za revolucijo in kapitalistični državi. Duševno stoji pod hipnozo vsegamogočnosti države, in šele, ko omaje nezadovoljno ljudstvo to avtoriteto, raste nezadovoljnost v armadi; boj proti lastnemu narodu, streljanje na očeta in mater, vedno večje revolucionarno gibanje stvarja pogoje, da stopi vojaštvo na stran ljudstva. Toda ta prehod se more izvršiti le na način, da obrnejo vojaki puške proti svojim postavljenecem, ki skušajo vse mogoče, da bi preprečili prehod vojaštva k prebivalstvu.

Čisto drugačen je pa položaj v nerazvitih ali nazadovanih državah. Na Grškem, v Turčiji, na Španskem armada ni bila organ vladajočega razreda.

Umorjen Slovenec.

Iz Moon Run, Pa., se poroča: Slovenec Frank Bežek, vulgo Jerišnik, iz Borovnice na Notranjskem, 32 let star, oženjen in kurjač pri Pittsburg Coal družbi je bil v sredo večer, 6. t. m. blizu svojega doma umorjen. Napadla sta ga dva možka in oddala nanj pet strelav. Tri kroglice so obličale v glavi. Revolver je ležal na njegovih prsih. Sprva se je mislilo, da je naš rojak izvršil samomor, kar pa ni res, temveč se gre za roparski napad. Našli so se sledovi dveh mož, ki so peljali proti Carnegie. Umorjenec je namreč imel tudi rano od udarca. Žena pokojnega je izjavila, da ni imel ubiti nobenih sovražnikov. Poleg nje zapušča tudi dva otročiča. Pokojni je spadal k društvu S. S. P. Zveze, v Moon Run, št. 10, katero mu je priredilo lep pogreb.

Turški vojni minister bolan.

Carigrad, 2. sept. Vojni minister Šefket paša je nagloma obol. — Zdravniki pravijo, da ima kolero.

Staunton, Ill.

Uredništvo Gl. Sv.:

Delavske razmere so tu jako slabe. Štapali smo že deset tednov, in tudi sedaj ni še nič boljše tako, da ne svetujem rojakom sem za delom hoditi.

Vstanovili smo nov "samski" klub, in že precej dobro napredujemo. Kdor hoče pristopiti k klubu mora imeti unijsko karto, če pa hoče kaka ženska pristopiti, jo pa tudi vzamemo! Ženski ni potreba imeti unijske izkaznice. — Pristopnina za ženske \$1.75, vendar nimamo do danes še nobene. V kratkem priredimo veselico.

Pozdrav čitateljem Glas Svobode.

J. Z.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Oceania 20. Septembra 1911 | Argentina 11. Oktobra 1911
 Columbia 27. Septembra 1911

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
 2 Washington St., New York, N. Y.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
 od 8.—10. ure popoldne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10. ure popoldne doma in to le izjemoma v priav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočeš zadnje mode,
 največjo izbiro in naj-
 nižje cene

v deških in moških oble-
 kah in površnih suknjah,
 obišči

THE
ATLAS
 CLOTHING®

Vogal Blue Island Avenue in 18ta cesta.

Odprto vsak večer, izvzemši sredo in
 petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo dopoldne.

Moške obleke in suknje od \$5 00
 do 25.00.

Deške obleke in suknje od \$2 00
 do 15.00.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo
 iz českega hmelja in izbranega ječmena.

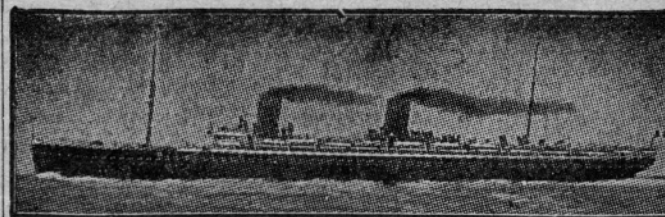
LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obnrti do nas, kajti
 mi ta bodedmo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

Potniki tretje-
 ga razreda do-
 bivajo brez
 plačno hrano
 na parnikih
 družbe. Snažne
 postelje, vino,
 dobro hrano in
 razna mesna
 jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP

Chicago, nov parnik 9500 HP

Pristanišče 57 North River vzhaj: 15th St. New York City
 PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.

Glavni zastop na 19 State St. New York. MAURICE W. KOZMINSKI
 glavni zastopnik za zapad. na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill

DOPISI.

Sublet, Wyo.

Cenjeno uredništvo: —

Priloženo naročnino sprejmite za dva ponovljena in jednega novega naročnika za Glas Svobode. Sicer je uborno malo kar pošiljam in redko iz naše naselbine.

Ali nekaj vzroka, če moramo prepustiti slabim delavskim razmeram, katere so nas trle skozi zadnjih šest mesecev, namreč od novega leta, pa do julija meseca se je tako slabo delalo, da smo res komaj za hrano zaslužili. Ker se je sedaj precej poboljšalo, da že zadnja dva meseca delamo ne pretrgano vsak dan, in ljudje precej k nam prihajajo dela iskati, mislim, da bo tudi laglje nekaterim naročiti se na dobre časopise in premišljevat, kaj je delavec in kakšen je v resnici njegov položaj.

Delavec dela in izčrpa svoje moči, pa za koga? ali mislite da za sebe? O ne; namesto redno, dela kadar mu je dovoljeno, ker sedajni sistem mu ne dovoljuje, da bi delal vsak dan za one, ki se vozijo v avtomobilih in nosijo zlato in drago kamenje. Delavec dela, trdo dela. Kapitalist pa počiva in uživa sad delavčevega truda.

Jako potrebno in priporočljivo bi bilo, da bi se, kjerkoli se nahaja skupina slovenskih delavcev, osnoval klub kakoršenkoli že hoče in bi se prevdajalo na sejah in shodih, kaj da je delavec, in kakšno je njegovo stališče; najbolj priporočljivo so seveda socialistični klubi, katerih je že veliko štom Amerike v izobrazbo in poduk slovenskemu narodu.

Delavci vseh dežel nimajo družega kakor svobodo in prosto misel. Ali se te jih hočejo kapitalisti z pomočjo raznih ver in duhovnikov oropati in absolutno svojim sržjem napraviti.

Dvo primere, kako se kapitalist in duhoven dobro razumeta. Na Sublet nimamo katoliške, kakor sploh nobene cerkve, pač pa veliko in prostorno kompanijsko dvorano, v kateri se obdržujejo tudi unijske seje. Ako slučajno kakšno družbo hoče imeti zborovanje v tej dvorani zahteva oskrbnik \$3.00 ker je podporno društvo. Ako pa duhovnik pride iz bližnjega mesta oznanjat "božjo" besedo, in delit "sv." zakramente, mu je pa dvorana na razpolago vsaki čas — brezplačno. Samo da se ljudje obdržijo v srednjeveški temi. Ali vsejedno, kakor razvidno, katoliškemu duhovnu ni veliko za zgubljene ovčiče na Sublet, ampak za težko prislužene delavčeve dolarje. Ko smo slabo delali, in je nabiralnik rajši bolj prazen po dvorani, v kateri se vrši služba božja, je tudi dušni pastir prišel komaj enkrat na mesec obiskat svoje ovce; a sedaj, ko se je začelo boljše delati, se pa po dve maziljene glave prikažejo izpod hribov, keč čutijo, da bo tudi nabiralnik na prvo nedeljo v mesecu s podvojenno težo čakal na nju.

Delavci probudimo se in podajmo si bratovsko roko za napredek, korist samemu sebi, korist našim družinam, in korist našim potomcem. Le z združenimi moči lahko staremo krivični kapitalistični sistem, kateri že eksistira več stoletij, in mora biti prej ali slej sistematično uničen, brez orožja ali prelivanja krvi.

Opustimo to kar so nam v stari domovini v glavo vtepli, da je duhovnik največji "gospud" na svetu, in da se mora njega poslušati kakor kako višje bitje — kar pa nam ni v nobeno korist.

Zastopnik Gl. Sv. za Sublet, Wyo.

Dodatek: Ker sem čital v Glas Svobode, da se je sodrug Konda podal na potovanje želim, da bi tudi tukajšne Slovence posetil s svojim obiskom, ker nas bo zelo veselilo imeti priložnost, seznaniti se z človekom, kateremu je za napredek in procvit slovenskega naroda! Pozdravljen in dobrodošel v Wyoming-u!

Roundup, Mont.

Cenjeni gospod urednik: —

Moram se oglašiti v "Glas Svobode", da zvedo čitatelji in čitateljice, da se tudi tukaj nahajamo Slovenci. Sporočiti imam da nas je obiskal ravno na Labor Day gl. urednik "G. S." g. Konda, in se je udeležil znani vred parade in govora, ki ga je dve uri govoril Mr. Lewis J. Duncan,

župan mesta Butte, Mont.; h koncu njegovega govora je bil namerjen tudi g. Konda slovenski govor držati, pa je opazil, da je nas bilo premalo Slovencev; škoda in žal je nam, da se niso Slovenci v večjem številu udeležili delavskega praznika. Pri paradi je igrala slovenska godba in je le škoda, da g. Konda ni govoril v slovenskem jeziku; to bi bil tudi lep zgled proti drugim narodom. Gos. Konda je odpotoval še istega večera proti zahodu.

Kar se tiče dela, se tudi iz Roundup ne moremo dosti pohvaliti; delamo po dva, do štiri dni na teden; govori se, da se bo de nekoliko zboljšalo in da bo de kompanija rov št. 4 otvorila; bil je ustavljen za cele štiri mesece. Ako je stvar resnična, potem bo de dela tukaj polovico več, kot ga je danes; do sedaj pa še nobenemu ne svetujem sem za delom hoditi; kdor pa ima mogoče tisoč dolarjev, bi mu pa svetoval sem prit, pa homestead vzeti od države, dokler je še kaj prazne zemlje, ker ta bo kmalu prošla. Ljudje se kar trumoma naseljujejo tu, ker pričakujejo v par letih visoko cenno zemlji — danes jo je pa še zastojn za dobiti.

H koncu dopisa pozdravljam vse svobodomiselné rojake po širni Ameriki; Glas Svobode pa veliko vspela! Josip Čerovšek.

Coalga, Okla.

Cenjeno uredništvo: —

Ker še nisem čital nobenega dopisa iz naše okolice v Gl. Sv. zato sem se namenil priobčiti par stvari v vašemu cenjenemu listu.

Delavske razmere so tukaj navadne. Dela se sedaj vsak dan; zasluzi se pa primerno, ko po drugih krajih Amerike. Tukaj nas je kakih 10 Slovencev, ki smo vsi vpisani v premogovih rovi. Vlada tudi med nami lepa složnost in bratstvo, ker smo večidel svobodomišleniki, in prosti od zakrknega klerikalizma. Rojakom pa ne dam sveto sem za delom hoditi, ker tukaj je na stotine brezposelnih, ki čakajo na delo.

Umestno bi bilo, ako bi nam poslali vašega Toneta, da bi nas malo mazilil, in poučil o fanatičnem sistemu. Ne trdim ne, ali pa lahko je, da mu pade kak oguljen srebrenjak v njegovo nikdar polno malho. Kjer ponižne ovčice so začele zahajati v drugi hlev, in ako ne bo kmalo kakega pripomočka h temu lahko je, da postanemo vsi brezverci, ali znabiti se Mohamedanci in ljudje. In kaj bo takrat, ko bomo pred Jehovo na zatožni klopi sedeli, in Jehova bo pregledal naš dnevnik, in znabiti ne bo vse v redu, in mi bomo zvrnili vso krivdo na chicaškega Toneta, ki nas je premalo bodril. In kaj porečeš ti Tone takrat, ko bo gospod Jehova gromel nad teboj? Gotovo bo naš Tonček nebojč nemaren, po svojem nečloveškem značaju, hitro našel izgovor, in vso krivdo zvrnil na kuharico rekoč: da je preveč imel opraviti z njo ker je svobodomiselná in je mogel prvo rešiti peklenškega brezna.

Jaz bi priporočal gosp. prevz. vladiki knezoškofu Bonaventuri, da bi še več takih božjih privržencev in pedagogov, ki so jim tla prevroča onkraj oceana, poslal semkaj v objubljeni deželo. Ker hlika se je začela preveč segat tukaj, in rodila bo tudi dosti dobrega sadu.

Toraj Tone! dobro bi bilo da bi Ti to polje malo ščitil, ako imaš kaj požrtvovalnosti do tvojih ponižnih ovčič in ko je to Tvoja naloga od prestolonaslednika. Jehove, Drugače Ti preti pogin in vsem v tvojo stroko spadajočim kolegom. Ako bi pa v slučaju gospod Tone ne bil zadovoljen z mojo literaturo, pa lahko stopi z mano v oži stik, z korespondenco. Dam Ti prosto, in Te lahko naučim malo svetovne vede, ker si je jako potreben. Kjer se je dopis že jako zavlekel, in bi se lahko pripetilo, da bi se seznanil z košem, je torej boljše da zaključim za danes.

Pozdravljam vse svobodomiselné in napredujoče Slovence in Slovenke posebno pa čitatelje Glas Svobode širom Amerike! John König, zagorski rojak.

Calumet, Mich.

Uredništvo Gl. Sv.: —

Od kar sem dobil vašo pobotno knjižico in agitiram za list Glas Svobode, vidim življenje slov. delavca v vse drugačni luči. List je

težavno razširjati, ker je svobodomiseln in prenapreden za naše ljudstvo.

Eni bi se še nanj naročili, pa se boje, "šimfanja" od gospoda, itd. Naši severni rojaki še vedno spijo spanje pravičnega, in trobenta svobode je za njih še deveta briga.

Mnogokrat bi še dobil naročnika, pa pride v hišo kak cerkven podrepanik in mi kandidata ostrasi z vsem mogočim. Naši ljudje še vedno le hodijo po stezah duhovništva — in pomagati se temu skoro ne da; ljudje trobijo enkrat svojo in ne spreobrne jih nihče.

Druhih novic o Slovencih iz Calumeta danes ne vem poročati. Pač se je pa na Labor Day zgodila v Red Jacket šaftu zopet grozna nesreča.

Iz jame sta se peljala dva delavca en Fine in nek Anglež, in vrv se je utrgala, in nesrečneža sta padla v globočino, kjer ju niso še do danes našli. Sodi se, da sta se razbila na drobne kosce — žrtvi morečega kapitalizma. Zgubila sta svoje življenje na "delavski" praznik.

Ti slovenski mračnjak se pa vzbudi. Poročevalec.

Pineville, Minn.

Cenj. uredništvo: —

Upam, da se dopis ne sprijazni z uredniškim košem, in prosim zanj je v naprej usmiljenja!

Minilo je že dve leti, kar so začeli graditi tukaj novo mesto, katero pa jako slabo napreduje. Vzroka temu seveda nihče ne ve. Glavni vzrok je pa po mojem mnenju ta, ker je v bližini samo en rudnik. V tem rudniku nas dela približno kakih 150 delavcev in od teh je največ Fincev, Italijanov. Slovenskih družin je nekako 20, nekaj nas je pa tudi še samecev.

Za napredek se tukajšnji Slovenci še jako malo zanimajo. Imamo samo eno podporno društvo, dr. sv. Barbare. Ker nimamo še cerkve, potem lahko veste, da je družega napredka še manj.

Dne 20. avg. t. l. je društvo "Aurora" št. 43 S. S. P. Zveze obhajalo svojo petletnico. Prirejena je bila velika vrtna veselica, na katero so bila povabljeni vsa slovenska društva. Lepo je bilo videti sprevod, ki se je počasi pomikal proti katoliški cerkvi. Ko so prišli do cerkve, je društvo "Delavec" št. 17 S. S. P. Zveze stopilo na stran — druga društva so pa odkorala v cerkev. Med pridigo je imel Rev. Pirnat veliko opravka z dr. "Delavec". Izrazil je namreč, da je dobil pismo od škofa, da zastava in dr. "Delavec" ne sme v cerkev. Tudi v slučaju smrti kakega člana dr. Delavec, se ne sme prinesiti v cerkev. Torej smo kar že "pogubljeni" naprej! Pa ne smete misliti Pirnače, da smo se člani dr. "Delavec" zbalili iti v božji hram!! O ne. Že 6. avg. je omenjeno dr. sklenilo, da društvo ne bo šlo v cerkev — nikoli temveč bo vedno bratska društva spremljala le do cerkve. Radi zastave pa so postavili, ki ne dopuste, da bi Pirnat dal odstraniti zastavo društva iz cerkve, če to člani ne privoile. Upam pa, da kar je članov omenjenega svobodomiselnega društva, da se ne bodo nikoli potegali za vstop v cerkev, vsaj dokler Pirnat na Aurora papežuje. Sliši se tudi, da g. Pirnat v kratkem Aurora zapusti. Če je to res, potem srečno razjelo! Pozdrav!

Član dr. št. 17 S. S. P. Z.

Oregon City, Ore.

G. urednik: —

Mnogo se je že čitalo o naših društvi, a da bi se kaj koristnega sklenilo, tega ne. Naše društvo se je vstanovilo 2 leti nazaj in zato je tudi sklenilo, da svojo dveletnico slovesno obhaja. Najlepše jo bomo obhajali, če se udeležimo vsi društvene veselice dr. št. 34 S. S. P. Z., v Oregon City. Veselica se bo vršila 8. oktobra t. l. v prostorih F. Sajovič na Main in 18ta cesta.

Na veselico so vabljeni vsi Slovenci in Slovenke mesta in okolice. Vstopnina prosta. Za dober prigrizek in pivo bo skrbel odbor. Pričetek ob 1 uri popoldne. Nasvidenje!

Peter Kurnik, preds.

Vsak slovenski delavec in napredno misleč človek bi moral brati "Glas Svobode" in se nanj naročiti.

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitev moči, reumatizem in trganje kosteh, spolne bolezn, kakor tudi bolezn v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehuru. Ako ste izgubili nado in ako vam priseda zabavna denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemožno pošlamo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilih te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK ŠE DANES IN POŠLITE GA NAM.

Dr. J. S. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kjo pošljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlite.

Ime.....

Pošta..... Država.....

Prvi znak jetike.

Jetika, ta grozna morilka umori tisoče ljudi vsako leto, in ni ozdravljiva, če se jo ne začne zdraviti takoj ob pojavu. Vsi zdravniki si izrekajo, da se jo ozdravi, če se zdravljenje začne ob času!

Eno od prvih znamenj pojava jetike je:

BLEDA BARVA.

Taka bledota se na ljudeh hitro zapazi, seveda nobeden noče niti misliti, da je to znamenje jetike. Bledi ljudje vejo, ali bi morali vedeti, da je njihova kri iz ustroja, da ne vsebuje dovolj množine malih rdečih teles, kateri so krvi potrebna, da dá človeku potrebno moč in gorkoto in zdravje. Koža začne počasi izgubavati svojo prejšnjo barvo in postane bleda, rumena ali siva. Živeci in glidi v svoji moči padejo, želodec noče več delovati, sploh celo telo gre počasi navzdol. Postane potreba, da se pridobi telesu nove, zdravje krvi — čisto, rdečo kri, — ampak to se ne more pričakovati od želodca, ki ne dobi dovolj zdrave hrane in dokler niso vse slabe tvarine odstranjene in še le potem je za pričakovati, da se začne slaba kri spreminjati v dobro kri. Mi vemo samo eno pomoč, ki je v stanu to spreobrniti v krvi povzročiti. To je:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Ta pripomoček je narejen iz bogatega, rdečega vina in naravnih želišč, najpazljivejše preiskan in da najboljši dobiček telesu, želodcu in bo zopet vse organe privedlo v naravno redno delovanje. Ti boš zopet lahko jedel in tudi lahko prebaval svojo hrano. Tvoja kri bo postala zopet čista in močna. Tvoja barva obraza bo postala zopet zdrava in sprejela naravno obliko. In naj bo vzrok tvoji bledati kakršen že, rabi le vedno za odpravo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Zguba teka,
Neredna prebava,
Slab počutek po jedi,
Nenavadni krči,
Vroč glavobol,
Trganje po glidih,
Zaprte in krči,
Zguba moči,
Zguba energije,
Nekatere ženske bolezn in bljuvanje.

je le nekaj bolezn, ki se odpravijo z pitjem Trinerjevega zdravilnega am. grenkega vina. To zdravilo je dobilo zlato kolajno na razstavi l. 1909 v Seattle, zlato kolajno in grand prixe (najvišje odlikovanje) na razstavi v Londonu in Bruslju leta 1911.

V PRODAJALNAH, GOSTILNAH IN LEKARNAH.

JOS. TRINER

Kemični laboratorij

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

Član dr. št. 17 S. S. P. Z.

Oregon City, Ore.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobil

mazel in gorak prigrizek. Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

velika dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, žentiv in zabave.

J. F. HALLER

GOSTILNA

prve vrste.

Magnat pivo, mazel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8006.

2103 Blue Island Av. cor. 21.St

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island Ave. Chicago.

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA.

(Pod državnem nadzorstvom.)

1825-1827 Blue Island Avenue

vokal Loomis St. Chicago, Ill.

Kapital in preostanek \$350.000 00

Plačujemo po 3% od vložene denarja. Pošljamo denar na vse dele sveta. Oddajamo hranilne predale.

Uradne ure: Od 8:30 jutro do 5:30 zvečer

V soboto: Od 8:30 " " 9 ure zvečer

V nedeljo Od 9 " " 12 o pol dne.

JAN KAREL,

J. F. STEPINA,

predsednik. blagajnik.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamaži za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

RAZNO IN DRUGO

Spomini bivše prestolonaslednice. "Corriere della Sera" v Milanu objavlja daljši izvešček iz "Spominov" gospe Toseli, bivše soproge sedanjega saskega kralja. Nekdanja princesa govori najprej o svoji mladosti in pravi, da je bila nevesta. Trpela je pod tiranijo dvorskih ceremonij in pod pedanterijo duhovniškega učitelja. Za moža bi bila vzela kogarkoli, le da bi bila prišla s starinskega saleburškega gradu. Tako je vzela tudi saskega prestolonaslednika. Ali ta je ni nikoli ljubil, ampak je imel draždanke igralke rajši kakor njo. Njegov oče, kralj Jurij pa jo je od početka preganjal. Enkrat ji je v ostriem prepričanju dejal: "Nesreča je, da si ti prišla v našo družino".

Na dvoru je pivo teklo v potokih in strastno se je igralo. Izven dvora je bila popularna. Vsled nesreče je postala praznoverna. Če je nenadoma uzrla črnega mačka je dobila temne slutnje. O letu 1902. in tistih dogodkih, ki so povzročili njen beg v Curih, piše pod posebnim naslovom "Obtožujem". Na draždanem dvoru so razširili brezsrčno bajko, da je blazna. Če ne bi bila zbežala, bi jo do smrti zaprl v blaznico. Takoj so raznesli vest, da je pobegnila z učiteljem jezikov Gironom. Ali hotela se je le odpeljati k svojemu bratu Woelfingu — bivšemu nadvojvodi Leopoldu, — kjer pa ni mogla ostati. Da ne ostane brez vsakega varstva, se je oklenila Girona, ki ji je kazal veliko vdanost. Izbirati je imela med norišnico in škandalom, pa ji je bil škandal ljubši. Potem opisuje svoje nemirno romanje po svetu, dokler se ni v Florenci seznanila s Toselijem. — O Ivanu Orthu — bivšem nadvojvodi Ivanu Salvatorju, ki je bil pred kratkim razglašen za mrtvega, pravi, da še živi in da se bo svojčas vrnil na Dunaj.

Bogaboječi kranjski klerikalci, ki znajo kakor po lozu citirati zakone: Ne ubijaj! — Ljubite svoje sovražnike! — Mir ljudem na zemlji! itd. — Kriče sedaj po vseh shodih, kako potrebne so boje ladje, kanoni in podobni moralni instrumenti. Posebno lepa je tista pesem, ki poje, da so vse te iznajdbe potrebne za varstvo slovenskega in hrvaškega naroda. Klerikalni agitatorji seveda sami sebi ne verjameja tega. Kadar glasujejo po želji vojne ministra in mornariškega poveljnika, jim ni slovenski in hrvaški narod niti na kraj pameti; takrat mislijo le na to, da se ne smejo zameriti "gori". "Zarja" pristavlja: Slovenci in Hrvatje pa se bodo morali, če le nekoliko razmislijo vso reč, prav lepo zahvaliti za to krasno "varstvo". Najprej naj nam gospodje klerikalci povedo, kakšen profit ima slovenski in hrvaški narod od tega, da mu iziskajo milijone iz žepa? — Dolej pri nas še ni takega bogastva, da bi lahko razmetavali denar. Potem pa: Kaj imajo Slovenci in Hrvatje od tega, da se ravno v njihovih krajih s pomočjo mornarice utrjuje nemštvo? Kaj je pa n. pr. pri mornarici slovenskega? Celo mornarjev bo na bojnih ladjah kmalu več Nemcev kakor južnih Slovanov. In to ni slučaj, temveč sistem. Vse to se vrši namenoma, zakaj tista struja, ki bi rada narodno egalizirala vso Avstrijo, odločuje v visokih grogih in pri vladi; vojsko in mornarico pa smatrajo za uspešno sredstvo te struje. Vsega tega dr. Šušteršič in njegova garda ne vidi, ker noče videti. V besedah je šovinistična kakor Boulanger, z dejanja škoduje interesom naroda na vseh koncih in krajih.

Stambulovci-ministri na obtožni klopi. Kakor že znano, je bolgarsko sobranje sklenilo obtožiti nekdanje ministre Genadijeva, Ruleva, Halačeva in oba generala Petrova in Savova. — Državno pravdnštvo je ministre obtožilo goljufije in poneverjenja in zahteva od njih povračilo 8,996,044 levov državnega denarja. Premoženja obtožencev je sodišče konfisciralo, a znašajo skupaj komaj 300,000 levov, ker so obtoženci drugo poskrili. — Državno pravdnštvo je zato sedaj vložilo proti posameznim ministrom odškodninske tožbe in upa tako dobiti od ministrov pomeverjen denar nazaj.

Nemi princ. — Španski princ Jaimes je nem. Zadnjič je na njem izvršil operacijo profesor Reymond v Freiburgu na Švicarskem, toda operacija je imela negativni uspeh. Prof. Reymond je konstatiral, da so glasilke brez vsakega čuta. Princ Jaimes ostane torej nem za vedno.

Razbojnik spekli umorjenca. V Parnaju, v Rusiji, se je dogodil zločin, kakršen se ni izvršil še nikjer. Mestni trgovec Karbuh je kot navadno odpotoval z večjo množino blaga Tajgo, da proda blago med prebivalce te velike severne ravnine. S seboj je vzel tudi 14letnega dečka Ksenofonta Rudenka, sina parnajskega občinskega pisarja. Potovala sta skozi Cebani, prvo naselbino v Tajgi, od koder sta tudi nadaljevala pot, a vrnila se nista več. Poizvedoval je za njima policija, toda brez uspeha. Nekega dne pa se je javila pri policiji neka ženska, ki je izpovedala, da je potujoč skozi Tajgo, med Žinko in Sladovijo, videla grozen prizor: Razbojnik so napadli Karbuha in Rudenka ter ju ubili. Nato so zakurili velik ogenj, natakili umorjenca na raženj ter ju pekli. — Ko sta se umorjena pekla na ognju, so si razbojniki delili njuno imetje. — Ko je mati Rudenkova čula na kak grozen način ji je umrl otrok, ji je otemnil um in je skočila v vodo: Policija je odšla z omenjeno žensko lice mesta, kjer so res našli nezgorele človeške kosti, a razbojnikov se ni posrečilo izslediti.

Aretovana roparska tolpa. V Frankobrodu je policija aretovala anarhistično roparsko in tatinsko družbo, ki je opravljala svoje zločinsko delo po mestu in okolici. Eden izmed aretovancev je znani anarhist, ključavničar, ki je bil aretovan ravno pri neki anarhistični seji. V stanovanju aretovancev so našli več priprav, v katerih so tatovi topili ukradenno zlatnino in srebrnino. Našli so tudi več srebrnih predmetov, ki so bili brezdomno ukradeni.

750letnica ustanovitve mesta Šverin (Mecklenburg). — Te dni praznuje mesto Šverin na Mecklenburškem svojo 750letnico. To nas zanima le v toliko, ker so tu nekdanj bivali Slovani. O tem pričajo nešteta imena vasi, trgov in družin. Mesto je sedež velikega vojvode in ima 45 tisoč prebivalcev. Znamenit in krasen je dvorni grad, ki leži na malem otoku, obdan od jezera. Tu je tudi zelo lepa katoliška cerkev. V Šverinu je več kmetijskih in umetniških šol, kjer študirajo tudi nekateri Slovenci. Na gradu Wagensberg pri Litiji žive že več let člani vladarske rodovine mecklenburške.

Brata iz pomilovanja ustrelil. Iz Trierja na Nemškem se poročila: Trgovec Giszinsky je svojega brata, ki ga je prosil, naj pride v Trier, ustrelil. Njegov brat Anton je bil namreč že dolgo časa umobolen. Ko sta bila skupaj v sobi je Anton položil pred svojega brata na mizo samokres in ga prosi, naj ga takoj ustrelji. Ta je to tudi takoj brez pomisleka storil. Giszinsky je nato skušal izvršiti še samomor, toda v zadnjem trenutku je izgubil pogum, nakar je bil aretiran še predno je v drugič položil samokres na svoje sence.

Kitajsko gledališče. Pri nas v Ameriki so gledališke predstave drage in kratke. Na Kitajskem je to drugače. Kitajec gre za par centov v gledališče zjutraj ob 8. in gleda tam predstave do 10 zvečer. Predstave trajajo tam po cele dneve. Kitajska predstava traja 14 ur in ta čas ne more nikdo iti ven, ker zaklenejo vrata. Odličnejše občinstvo sedi, navadni obiskovalci pa čepijo kar po tleh. V pavzah pijejo čaj, ko se pa začne predstava, nastane popolna tišina. Če se kitajskemu občinstvu kak igralec dopade, ga ne nagradijo s ploskanjem, ampak mu kupijo in pošljejo lepo pečeno prešiča. (Bi tudi našim igralcem ugajalo!) Ko se vzdigne zastor in se začne prav kak ginljiv prizor, prinesejo slavljenu igaricu mesto venca na oder celega pečene prešiča. Predstava se tedaj kar v sredi prekine in igralec pride ven v obleki iz modre svile in prebere občinstvu zahvalo v stihih od strani hvaležnih igralcev. — Po predstavi večerjajo igralci darovanega prešiča.

Kako so letali ptiči v pradobi. Pariški profesor Charlé je napisal veliko razpravo o ptičih v pradobi. V imenovani knjigi je raz-

vidno, kako naravnost velikanske daljave so zamogli preleteti nekateri ptiči iz pradobe kljub temu, da so bili pravi kolosi. Tako je neki ptič, ki je meril z napetimi peruti 8 m, preletel 150 km. Na drugi strani pa se nekateri ptiči, ki so merili z razpetimi peruti komaj en meter, niti od tal niso mogli vzdigniti. Profesor Charlé si ta čudni pojav razlaga na ta način, da je bil v imenovani dobi zračni tlak veliko močnejši kakor dandanes.

O kolero se je izjavil slavniti ruski učenjak dr. Mečnikov nekemu žasnikaču: Jaz nimam kolere več za nevarno bolezen. Živel sem v krajih, kjer je razširjena kolera in vem, da se lahko pred njo obvarujemo. Imamo celo vrsto profilaktičnih sredstev. Večkrat moramo prati roke in one jestvine, ki jih uživamo surove. Vodo moramo kuhati, predno jo pijemo (tam kjer ni vodovodov). Ni res, da bi sadje bilo vzrok kolere, ako ga prej desinficiramo s tem, da ga denemo za par trenotkov v vročo vodo. Samo na lupini sadja se zamorejo držati bacili kolere. S kolero je isto kakor z legarjem. Bacili pridejo z jedjo v želodec.

23 kardinalskih mest nezasedenih. V Vatikan je došlo brzojavno poročilo, da je kardinal Moran v Sidneju v Avstraliji umrl v 81. letu svoje starosti. Sedaj je nezasedenih torej že 23 kardinalskih mest, kar se še ni nikdar pripetilo.

Prevelika drznost škoduje. Američan Babbie Leigh, ki se je pred nedavnim časom dal v železnem sodu spustiti v velike Niagarske slapove in jih je srečno v sodu preplaval, je zdaj spet poskusil to stvar. Toda to pot se mu je slabeje godilo, nego zadnjič. V vodo so ga v istem sodu spustili nad prvim slapom, pol ure pozneje so ga, ko je bil preplaval vse slapove, potegnili iz vode. Ali pri tem drznem poskusu si je mož zlomil obe nogi.

Devetdeset dni spi. Iz Velike Kanize javljajo, da leži v tamkajšnji bolnišnici neznan bolnik, ki že celih devetdeset dni spi in ga ni mogoče vzbuditi. Od začetka so ga metno preživljali, zdaj pa se opoldne prebudi, z veliko slastjo je, potem pa takoj spet zaspi. Nobene besede ne morejo spraviti iz njega.

Škofove kupčije. Višje deželno sodišče je potrdilo sodbo deželnega sodišča v Celovcu, proti kateri so škof dr. Kahn, opat dr. Bonifae Ecker in društvo sv. Jožefa vložili priliz. Vsi trije so bili namreč vsled tožbe banke Suppan obsojeni, da morajo omenjeni banki plačati 225.000 kron mešnih dolgov. Opat Ecker je zlasti ugovarjal, da kot redovnik ni sposoben za menične posle, ker ne more imeti osebnega premoženja. Višje sodišče je zavrnilo vse ugovore in potrdilo sodbo deželnega sodišča.

Cigarete in človeško zdravje. Kakšne nasledke ima kajenje, posebno cigaret, kaže dogodek, ki se je odigral v ordinacijski sobi znanega berlinskega zdravnika. — Prijatelj, vi kadite na dan dvajset do trideset cigaret! — Da. — Ali ne veste, da je kajenje vzrok vašega slabega zdravja? — Ne, ni mogoče! — Zdravnik zmaže z glavo, se pomenljivo nasmeje ter vzame iz steklenice pijavko. — Hočem vam nekaj pokazati. Razgalite ramo! — Kadilec ga uboga in zdravnik položi na njegovo blede ramo tenko, črno pijavko. Pijavka začne sesati kri; postaja vedno debelejša, naenkrat pa se začne zvijati in cepne — mrtva na tla. — To je povzročila pijavki vaša kri, — pravi zdravnik bolniku. — Mislim, da pijavka ni bila zdrava, — odgovori kadilec zelo nejevoljen. — Dobro. Poskusiva še enkrat! — Zdravnik položi na kadilecovo ramo dve drugi pijavki. Kadilec pa pristavi rezko: "Če tudi te dve pijavki pogineta, preneham s kajenjem. — Za nekaj minut padeta s kadilecove rame obe pijavki mrtvi na tla. — To je učinek strupa v vaši krvi. Ta strup se pojavlja pri vseh kadilcih. — Gospod doktor! — pristavi kadilec, opazujoč tri mrtve pijavke, — nemara imate prav!

Mulej Hafid bolan. Iz Tangerja poročajo oficijelno, da je maročanski sultan Mulej Hafid zbolel za legarjem. Ta bolezen utegne vplivati na razvoj maročanskega vprašanja.

ZIMSKA OTVORITEV.

Vse pod znižano ceno.

Pogrinjala, velika lepa posteljna pogrinjala, prevlečena z lepim calico; navadna cena \$1.39, izvanredna cena sedaj samo

89c

Lepi blenkec, posebno pri tej razprodaji za otročice, 36x50 inč v velikosti; pomarančine ali modre barve; prejšnja cena 85c, pri tej razprodaji samo

55c

Lepi "cotton flanel", 36 v širokosti, težko blago; navadna cena yardu 12½c, pri tej razprodaji yard samo

6¾c

KUPON (Izreži ven) Vezane turške brisače, v starokrajski velikosti, lepo obrobline, se prodajajo samo tistim, ki izrežejo ta kupon in ga pokažejo prodajalcu; vsakemu kupovalcu ni več dovoljeno v nakup kot pol ducata (6) teh brisač. — Vsaka posamezna

7c

Izreži ven

ALBERT LURIE
1816-1818-1820 BLUE ISLAND AVE.

MOŠKA IN DEŠKA OBLAČILA.

Moška nova fina oblačila, lepe, po najnovejšem kroju umerjene obleke, narejene iz dobrega blaga; navadna cena je bila \$15, pri tej razprodaji vaša izbira samo

8.39

Deške obleke za šolo, okoli 20 mod; vseh vrst, od 7 do 17 leta; dvojna prsa, kratke ali dolge hlače, sama dobra volna, navadna cena \$3, pri tej razprodaji samo

1.95

Ženske spodnje veste in hlače, dobro blago, krin barve; na vratu narejene po najnovejši modi, velikosti 5 in 6; sedaj cena samo

24c

Lepa zagrinjala. Posebna angleška zagrinjala, arabske mode, finega dela, navadna cen \$3.50, pri tej razprodaji samo

1.89

Na veliko izbiro tudi Cluny zagrinjala z lepimi okraski, navadna cena \$4 do \$4.98, sedaj samo

2.48

V delavnici, na farmi, v rudnikih,

Nezgode in poškodbe se pogosto dogajajo na farmi, v delavnici ali rudniku in dostikrat povzročajo veliko trpljenja, nadlogo in izgubo časa, ako vam pri roki

Severovo Gothardsko Olje.

Takojšnji nadevek tega mazila pomenja dobrodošlo olajšbo bolniku.

Priporočljivo tudi za

revmatizem, neuralgijo, ledveno bol odrga, bol v hrbtu, okorelost, krče, otekline, bromnost in vse površne boleti.

50 c. steklenica.

Čitajte kaj mislijo drugi o njem:

"Severovo Gothardsko Olje se je izkazalo kot velika olajšba v mojem slučaju in je pomagalo tudi mnogim mojim tovarisem v naši delavnici." — Juraj Mertus, Kipling, O.

"Ako ne bi stalno imeli Severovega Gothardskega Olja na naši farmi, bi imeli več trpljenja, izgube časa in stroškov." — M. Votruba, Hay Springs, Neb.

"Severovo Gothardsko Olje smatram za najdragocenejšo mazilo za rudarje ki so žrtve revmatizma in tudi izpostavljeni poškodbam vsak hip." — Bartol Hribar, Wick Haven, Pa.

Severova Zdravila lahko dobite v svoji najbližji lekarni. Povejte mu razločno, da želite samo Severovih in ne vzemite nobenih drugih. Naša zdravila imajo navode in knjige tiskane v vaši materinščini.

Pišite nam po zdravniški svet; je zastoj.

KADAR OPAZITE

kake znake

žolčnice, lenih jeter, zapeke, težke prebave, pešanje moči,

pomnite, da učinkuje in povrača zdravje

Severov Živlenski balzam.

75 c. steklenica.

Kdor se pritožuje

da ga nadleguje

kašelj, hripavost, naduha, oslovski kašelj, težak dih, bolno grlo

dajte mu uživati

Severov Balzam za pljuča

Cena 25c in 50c

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

O delovanju krščanskih misijonarjev na Vzhodu.

Phil. dr. Otokar Berthold. (Po "Jutru").

I.
Ekspanzivnost je značilna lastnost sekundarnih, ali drugače rečeno, osebnih ali etičkih ver. Ta vrsta ver nastaja namreč na ta način, da se pri naravnem propadu kakavega naroda pojavi v njegovi sredini mož, reformator, ki išče vire tega naravnega propada v nepopolnosti narodne — navadno prvotne, primitivne — vere. Misli, da spopravo vere ne doseže samo naravnega poplavljanja svojega naroda, temveč tudi vseh ostalih narodov, ki bi sprejeli to novo, reformirano vero, z drugimi besedami: iz svoje narodne vere razvije novo vero — zato govorimo o izpeljani veri — katero proglašajo za svetovno vero. To stremeljenje narediti eno vero za vero vsega človeštva pa je obsega implicitne misel oznanjanja te vere na zunaj. In v resnici podajajo bodisi reformatore sam, gotovo pa njegovi učenci podrobna navodila, kako bi se dalo doseči kar največjega razširjanja nove vere. Sredstva za razširjanje teh izpeljanih ver so zelo različna, vendar sta dve izmed teh najvažnejši, tako da sta videti skoraj izključni: vojske in misijoni. Po kakovosti gotove vere in po stopinji njenega trenutnega razvika prevlada eno teh sredstev več ali manj nad drugim. — Mohamedizem je na primer za svoje razširjanje rabil skoraj izključno vojske. Enako se je tudi krščanstvo v srednjem veku in na začetku novega veka zelo opiralo na vojne uspehe in na nasilna sredstva. Pozneje, posebno v sedanjosti, je izročilo svoje razširjanje skoraj izključno v roke misijonarjem. V tem oziru je krščanstvo najbolj ekspanzivna vera sploh, ki se ravno — kar se tiče svojega razširjanja po deželah z drugimi verami — opira večinoma na verske misijone.

II.
Ne bom se spuščal v podrobno razlaganje zgodovine o razširjanju krščanstva po Vzhodu, vendar moram radi popolnosti omeniti vsaj z nekaj besedami, kako da je krščanstvo sploh prišlo na Vzhod, zlasti v Indijo, in kako se je znalo tam vzdržati do danes.

Prvi oznanjevalci krščanstva na Vzhodu so bili brez dvoma takozvani Nestorijanci, krščanska sekta, ki je nastala v V. stoletju po Kr. in se je zelo hitro širila, posebno proti Vzhodu. Nestorijanci so vsekakor zelo zgodaj oznanjali krščanstvo v Mongolskem in Kitajskem, kot priččujejo mnogobrojni v teh deželah najdeni napisi in okolnost, da je mongolska in mandžurska pisava prilagojena nestorijanska sirska pisava. Nestorijanci so prinesli najbrže krščanstvo tudi na Gandharsko, to je obmejno ozemlje med Indijo in Afganistanom na obeh straneh Hajbarskega prelaza. Sedaj je ta dežela popolnoma mohamedanska in o obstoju krščanstva v tej deželi moremo soditi samo po spomenikih upodablajočih umetnosti po onih krajih. Tudi v južni Indiji, na Kočinskem, je stara krščanska občina, ki ima zelo mnogo skupnega z nestorijansko sekto, ki je bila pa ustanovljena še predno je nastopil Nestorij s svojim naukom. Kočinski kristjani trdijo o sebi, da jih je spreobračal na krščanstvo apostol Tomaž, toda to izročilo bo najbrže le legenda. Najstarejše poročilo o teh kočinskih kristjanih imamo iz leta 350 po Kr. r., ko so prišli sem sirske misijonarji, katerih število so pomnožili novo došli iz Sirije v IX. in X. stoletju. Ti kristjani niso kazali mnogo bojevitosti in so delovali bolj na kulturnem kot verskem polju, učec prebivalcev po tistih krajih do tedaj neznane ročnosti. Zato so tudi dobili ti kristjani od kočinskega kralja mnogo privilegijev in živeli mirno do XVII. stoletja. Tedaj so se pa izkrcali v Goc Portugaleci in z njimi je prišla v Indijo bojevit rimska cerkev, katere prvo delo je obstajalo v hujšanju proti krščanskim krivovercem, in šele v drugi vrsti je bila na njenem programu spreobračanje "poganov" na "pravo" vero. Glavno zaslug za to delovanje je imel kardinal Ximenes, čegar evropsko delovanje je zelo dobro znano. Ta je poslal v Indijo jezuite s Franciškem Xaverijskim na čelu z naročilom, naj skušajo v Indiji uničiti Nestorijance in sirske kristjane. Toda to delovanje je zanjeto je odprlo oči izobraženim hindom tako, da so končno jasno spoznali hvaljeno krščansko "svetost" in "strpnost". In res se tu di začeni s 16. stoletjem omejuje delovanje krščanskih misijonarjev le na najnižje sloje prebivalstva, izvzemši slučaje nasilnega spreobračanja domorodcev na krščanstvo vero za časa portugalske vlade, ko so n. pr. vojnim ujetnikom dajali na izbero med obsejenjem in sprejetjem rimskega krščanstva. (O tem sporoču sočasnik ter dogodkov, zgodovinar portugalskih pohodov na Vzhod, Riberio, ki se v svojih spisih kaže gorečega katoličana.)

Za časa portugalskega vpada prihaja krščanstvo tudi v zahodni del srednje Indije (leta 1532.) ustanove Salsette in utemelje krščansko občino Bassein severno od Bombaya in na otok Ceylon (1. 1522.). Po Ceylonu se je širilo krščanstvo skoraj izključno zaradi dobičkaželjnosti in vladeželjnosti nekaterih domačih rodbin, čeprav je bila razširjena že tedaj po Ceylonu v marsikaterem oziru popolnejša vera od krščanstva, namreč budizem. V isti dobi prihaja rimsko-katoliška povodenj tudi na Kitajsko in Japonsko, ki enako, kot v Indiji, skuša pred vsem izkoreniniti kristjane drugih sekt, ki so prišle tje pred tem vpadom.

Ko je slava Portugalcev zapadla, se je širilo krščanstvo nadalje po Vzhodu ter so nastajale nove krščanske sekte tako, kot se razvijajo razmere v Evropi in kateri evropski narod si prisvojuje večje pravice po azijskih deželah. Zato imamo sedaj na Vzhodu na kupu najraznejše krščanske sekte, o katerih obstank včasih pri nas nimamo niti pojma. Te sekte se večinoma med saboj preganjajo in zelo redkokdaj podpirajo; ampak tega nikdar ne v verskih, temveč le v političnih zadevah, kadar se gre za korist njih naroda. Ni brez zanimivosti, opazovati tiste krščanske misijone, ki so prišli v svojem razvitku takole daleč, in sicer opazovati njih delovanje tako v verskem kot političnem oziru. Šele s tem nam bo primerno jasni pojmi, s katerimi misijonarji tako radi otepajo okrog sebe govoreč o "opravičenosti" in "pomenu" misijonov, ter spoznamo resnično nevarnost, ki grozi od misijonov in ki ni majhna.

(Dalje prihodnjik.)

IZ STARE DOMOVINE.

Šoštanj, Štajersko.
V Velenji ustanovila se je pred 8 leti "Šaleška posojilnica in štedilnica z neomejenim poročtvom" za domačo Šaleško dolino, ima že sedaj blizu K 8000 rezerve, posreduje le domačim kmetom na poroke in vknjižbo. Hranilne vloge obrestuje po 5%.

Ker ima že 440 samih posestnikov za člane, ceni se varnost poročstva na eden pol milijona kron.

Temu zavodu se brez pomisleka lahko pošiljajo vloge tudi od onih domačinov, kateri so v Ameriki in ne vedo, kje bi varno nalagali svoj zaslužen preostanek.

Ne more se trditi, da primanjkuje denarja v naši dolini; nikakor ne! Toda klerikalna agitacija je tako nesramna, da duhovniki in njihovi podrepaniki od hiše do hiše lažijo in ljudi nagovarjajo, da svoj denar nalagajo v njihovih posojilnicah in da svoj denar, če ga imajo kje drugod naloženega, tam dvignejo in v njihove zavode prenesjo. Ne bi še kaj rekli k temu početju, ako bi duhovniki z nabranim denarjem pomagali svojim ljudem. Naložen denar pošiljajo v svojo centralno v Ljubljani, ki potrebuje silo mnogo kapitala za svoje politične špekulacije.

Tako so tukaj kmetje prisiljeni v naših in v nemških posojilnicah iskati posojila; deloma je kmeta tudi sram, da bi duhovniku razodel, da potrebuje kako posojilo; deloma si kmet ne upa stopiti pred duhovnika, ki ga takoj okara, zakaj tako slabo gospodari. To pa ne pomisli duhovnik, da kmet skupilo za svoje pridelke, kolikor jih sploh more razpečati, nosi samo v davkarijo in v nenasitni farovž!!

Izmed 400 dolžnikov nimamo čez pet liberalcev, drugi so vsi klerikalci. Tedaj lahko vsakdo razume, da je delovanje ravnateljstva in nadzorstva težavno, ker mora dosti prošnikov za posojila odbijati, ki se potem obrnejo v nemško "Vorschusskaso".

Zato pa kličemo domačine na pomoč. Vsakdo naj svoje peneze nalaga v našem zavodu, kjer se dobro obrestujejo in kjer je pomagano domačim ljudem, ne pa ljubljanskim klerikalcem.

Če bodo nasprotniki svoje krivo delovanje nadaljevali, bomo prisiljeni, vsem njihovim pristajšem posojila odpovedati. To pa ne bo mala zadrega za nje!

Šaleška posojilnica in štedilnica v Velenji registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Iz uredništva:

Opozarjamo rojake v Ameriki na "SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK", ki izhaja v Ljubljani (Austrija) in je edini slovenski list te vrste. Priobčuje mnogo lepih in jako zanimivih slik o slovenskih veselicah (sokolskih, pevskih i. dr. o gledaliških predstavah o znamenitih slovenskih močeh, o krasnih slovenskih krajih itd. pa tudi sploh svetovne znamenitosti. Tako je n. pr. priobčil "Slovenski Ilustrovani Tednik" več krasnih slik o Postojnski jami, Bledu, Bohinju, Šoštanju, Trstu i. dr. krajih; priobčuje pa tudi slike o važnejših dogodkih, ki se dogode v slovenskih krajih in sploh po svetu n. pr. o strašni nesreči v Trstu, vstaji v Albaniji, otvoritvi Sokolskega doma v Domžalah, vsokolskem zletu v Zagrebu itd. itd. Kakor že rečeno je to doslej edini in prvi slovenski ilustrovani tednik in ga prav toplo priporočamo rojakom v Ameriki, da si ga naroče, saj je naročnina zelo nizka: za Ameriko celoletno 2 dol. 50 cen., polletno pa 1 dol. 25 cen. Denar se lahko pošlje naravnost "Slovenskemu Ilustrovanemu Tedniku" potom pošte v Ljubljano ali pa potom banke Fr. Sakser, 82 Cortlandt St., New York — 6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Kdor hoče videti vsak teden lepe, zanimive slike iz slovenske domovine — in celo iz svojega ljubega domačega kraja — naj si naroči "Slovenski Ilustrovani Tednik". Ker prinaša slike o društvenih prireditvah, bodele na slikah spoznati celo svoje znanee in prijatelje v stari domovini.

"Slovenski Ilustrovani Tednik" pa rad priobči tudi slike in poročila o ameriških Slovenceh. Nekaj jih je že priobčil tudi iz Amerike. Pošljite mu slike! "Slovenski Ilustrovani Tednik" postane tako vez med Slovenci v stari domovini in onimi, ki so razkropljeni širom sveta. — Naročite si ga takoj!

Sedem rudarjev ponesrečenih.

Iz Mosteca poročajo: V rudniku Anna mosteške rudniške družbe se je dogodila težka katastrofa. Sedem rudarjev, ki so tam delali, so omamili strupeni plini, ki so izpuhtevali iz odprtga rova. Ko so prišli k ponesrečencem, so ležali kakor mrtvi na tleh. Ponesrečence so prenesli iz jame, vendar se dva nista več zbudila. Ostale ponesrečence, katerih stanje je tudi zelo nevarno, so prepeljali v bolnico. Vzrok ponesrečenja je bilo slabo prezračevanje.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode knjiga "Strahovalci dveh kron" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 570 strani in stanejo oba snopiča skupaj le \$1.00 Poština je s tem že plačana.

Priporoča se rojakom v SHEBOYGAN WIS. grocerijsko prodajalno H. Gerlach, kateri jo vodi že 12 let nad vse zadovoljstvo odjemalcev. Naročila na dom ozi. Frank Pangardner.

H. GERLACH & CO.

Trgovci
blaga, grocerijskih potreb-
ščin, moke in živeža
2201 N. 15th ST. SHEBOYGAN WIS.
Telefon 630 White.

ITALIJO

IN
ADRIJO
PO STARI IN ZANESLJIVI
CUNARD ČRTI
VSTANOVLJENA 1840.
POSEBNI ZIMSKI PARNIKI
NOVI JORK — SREDOZEMSKO
MORJE — ADRIJA
Franconia (nov. 1911) 18.150 Ton
Caronia 20.000 Ton
Laconia (nov. 1912) 18.000 Ton
Carmania 20.000 Ton
Ogrsko-ameriška postrežba
Iz New Yorka v Reko in Trst
skoz Gibraltar, Genovo in Neapol
Novi moderni parniki na dva vijaka.
Posebno izbrani za to plovbo:
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - 10.000 tonov
ULTONIA - 10.400 tonov
CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.
S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.
or Local Agents Everywhere.
Phone: Canal 80.
HOERBER'S CREAM OF MALT
Martin Nemanich,
GOSTILNA
Vogel 22. in Lincoln Street
Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

M. KARA

1919 So HALSTED ST
cor. 19. Place.
Vam je na razpolago pokazati
svojo najtolšo zalogo
zimsko in spomladne oblač.

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevim PAIN-EXPELLERJEM.

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y.
Dr. Richterjevo Congo Pilule olajšajo. (25c. ali 50c.)

GLAS SVOBODE CO.

2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvam, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporoča za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastonj, samo pošto znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$4,000,000.00
GLAVNICA . \$400,000.00
PREBITEK . . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkatne in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Čemu puščiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močnejše še popolnoma zdrave zobe?

Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek

Zobozdravnik.
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 438.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO, ILL.

Prihranjeni denar.

Nobeden neve, kako lahko je hraniti denar dokler sam ne poskuša hraniti ga. Mi imamo armado ljudi, ki so začeli hraniti s malim zneskom, katerem gre pa danes že vsem dobro.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.
Odrpito v soboto zvečer od 6 do 8. Vstanovljena 1890.